

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **archeologia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Gdański**

Data przeprowadzenia wizytacji: **16-17 marca 2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	19
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	22
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	23
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	26
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	27
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	28
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	32
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	34
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	36
5. Załączniki:	39
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	39
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego	41

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Dariusz Dolański, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Monika Rekowska, ekspert PKA
2. dr hab. Marcin Ignaczak, ekspert PKA
3. Maciej Pioch, ekspert PKA student
4. Katarzyna Nowak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku archeologia prowadzonym na Uniwersytecie Gdańskim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przeprowadzona zdalnie, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Na przebieg wizytacji istotny wpływ miały personalne zmiany odnoszące się do osób i zespołów odpowiedzialnych za kształcenie na ocenianym kierunku, które poskutkowały częściową utratą pamięci instytucjonalnej odnoszącej się do okresu sprzed roku akademickiego 2020/2021.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	archeologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	archeologia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	---	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	---	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	63	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	1380	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	180	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	125	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	56	

Nazwa kierunku studiów	archeologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{4,5}	archeologia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	80 godzin / 3 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	---	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	40	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	850	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	55	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	105	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	75	

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku archeologia zakłada wyposażenie studentów w wiedzę w zakresach: archeologii poszczególnych epok i okresów wraz z adekwatną wiedzą źródłoznawczą, rekonstrukcji i konstrukcji obrazu przeszłości, metodyki badań terenowych oraz technik dokumentacyjnych, a także opanowanie umiejętności konserwacji zabytków i muzealnego opracowania, w sposób umożliwiający absolwentom wykonywanie prac technicznych w trakcie badań wykopaliskowych i prac laboratoryjno-inwentaryzacyjnych w placówkach gromadzących zbiory zabytków archeologicznych. Absolwent studiów I stopnia potrafi opracować tekst naukowy oraz porozumiewać się i posługiwać słownictwem specjalistycznym z zakresu archeologii w języku angielskim. Absolwent studiów II stopnia posiada uporządkowaną, zróżnicowaną i zaawansowaną wiedzę archeologiczną w zakresie teorii, metod i praktyki archeologicznej. Ma pogłębioną wiedzę z zakresu archeologii pradziejowej, średniowiecza i nowożytności oraz śródziemnomorskiej. Rozumie powiązania studiowanego kierunku z innymi dziedzinami nauki, dzięki czemu ma przygotowanie do uczestniczenia w badaniach interdyscyplinarnych na styku archeologii i dziedzin pokrewnych (historia, nauki o ziemi). Zna zasady organizowania i funkcjonowania zespołów badawczych w zakresie umożliwiającym wykonywanie zawodu archeologa, zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony dziedzictwa archeologicznego oraz zasadami etyki zawodowej. Potrafi samodzielnie napisać pracę o charakterze naukowym z zakresu archeologii. Jest gotowy do podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych. Absolwenci kierunku archeologia są przygotowani do pracy w muzeach archeologicznych bądź okręgowych lub regionalnych muzeach z działami archeologicznymi. Potencjalnym miejscem zatrudnienia mogą być także urzędy administracji publicznej, a zwłaszcza urzędy konserwatorskie oraz sektor prywatny, zwłaszcza usługowe firmy archeologiczne.

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją i strategią Uczelni oraz prowadzoną na niej polityką jakości opisanymi w strategii Uniwersytetu Gdańskiego na lata 2020-2025. Uczelnia jako klasyczny uniwersytet kształci i prowadzi badania naukowe w zakresie nauk humanistycznych, w tym w szczególności w zakresie dyscypliny naukowej archeologia.

Zarówno koncepcja jak i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinie archeologia, do której kierunek jest przyporządkowany i pozostają w ścisłym związku z prowadzoną na Uniwersytecie Gdańskim działalnością naukową w ramach tej dyscypliny, od epoki kamienia aż po czasy współczesne, obejmującą swym zasięgiem kraje Europy, ze szczególnym uwzględnieniem terenu północnej Polski, gdzie prowadzone są badania wykopaliskowe. Realizowane w Uczelni projekty w znacznym stopniu wpływają na jakość zajęć, pozwalają na przygotowanie studentów do udziału w badaniach terenowych, tak w zakresie pozyskiwania materiału źródłowego jak i jego dalszego opracowania, z uwzględnieniem jego interpretacji i konserwacji.

Koncepcja kształcenia na kierunku archeologia jest zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego w tym w szczególności narodowego rynku pracy, obejmując kształcenie w zakresie ochrony materialnego dziedzictwa kulturowego i konserwacji zabytków archeologicznych oraz uwzględniając zmiany legislacyjne odnośnie do funkcjonowania muzeów i instytucji ochrony zabytków. Warte podkreślenia jest szczególne uwzględnienie potrzeb regionu poprzez uwzględnienie w koncepcji kształcenia zagadnień poświęconych archeologii Pomorza, a zwłaszcza Gdańska, tym archeologii nowożytnego Gdańska; archeologii łodzi i statków, archeologii podwodnej.

Koncepcja i cele kształcenia w tym zakresie były i są konsultowane z placówkami muzealnymi, ale także przedstawicielami sektora prywatnego działającego w branży archeologicznej. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pracodawców i studentów koncepcja kształcenia objęła przygotowanie do prowadzenia

własnej działalności gospodarczej. Ponadto udział w ocenie i doskonaleniu koncepcji studiów mają studenci, pod wpływem których rozszerzony został udział treści dotyczący używania narzędzi cyfrowych w archeologii. Powstała dzięki temu koncepcja kształcenia odpowiada potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego, uwzględniając przygotowanie absolwentów do podjęcia pracy w urzędach konserwatorskich, muzeach, firmach archeologicznych i innych, związanych z ochroną dziedzictwa archeologicznego. Na koncepcję kształcenia mają także wpływ nauczyciele akademicy.

Koncepcja i cele kształcenia nie przewidywały dotychczas nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Na ocenianym kierunku w oparciu o doświadczenia okresu pandemii została zapoczątkowana dyskusja nad możliwością wprowadzenia na stałe takiego nauczania, przy czym opinie w tej sprawie dopiero się krystalizują.

Efekty uczenia się są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji, bo w przypadku studiów I stopnia w odniesieniu do dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek zakładają kompetencje zaawansowanym stopniu w odniesieniu do podstawowej wiedzy ogólnej w tej dyscyplinie, a na studiach II stopnia kompetencje w stopniu pogłębionym w odniesieniu do zaawansowanej wiedzy ogólnej (np. w przypadku studiów I stopnia student „ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę ogólną z zakresu archeologii”).

Efekty uczenia na studiach I stopnia zakładają nabycie ogólnej wiedzy o miejscu archeologii w systemie nauk humanistycznych, z uwzględnieniem jej specyfiki przedmiotowej i metodologicznej i znajomością pojęć i terminologii. Zakładają nabycie wiedzy archeologicznej w ujęciu chronologiczno-geograficznym (ze szczególnym uwzględnieniem pradziejów Europy i Polski), przy jednoczesnym poznaniu podstawowych zagadnień z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego, instytucji nauki i kultury. Efekty uczenia się zakładają także poznanie podstawowych metod badawczych i narzędzi warsztatu archeologa, zdobycie wiedzy pozwalającej na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz wiedzy dotyczącej prac technicznych w trakcie badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych, w tym z zakresu konserwacji zabytków archeologicznych, a także umiejętności współdziałania z innymi osobami w ramach zespołów badawczych, zarówno na etapie prac w terenie jak i w gabinecie.

Efekty uczenia na studiach II stopnia są sformułowane w sposób umożliwiający pogłębienie wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie archeologii prahistorycznej, historycznej (w tym śródziemnomorskiej, jak również archeologii architektury, podwodnej, osadniczej i środowiskowej). Zakładają także pogłębienie umiejętności warsztatowych i kompetencji badawczych w zakresie analizy i syntezy materiałów źródłowych

Specyficzne dla archeologii efekty uczenia dotyczą umiejętność rozpoznawania różnego rodzaju wytworów kultury materialnej właściwej dla kolejnych epok (od epoki kamienia po czasy współczesne) oraz prowadzenie prac technicznych i dokumentacyjnych w trakcie trwania prac wykopaliskowych, inwentaryzacyjnych i konserwatorskich. Zakładają także poznanie ze zrozumieniem najważniejszych teorii, metod badawczych i narzędzi warsztatu archeologa oraz umiejętność zastosowania ich w praktyce. W zakresie przygotowania do prowadzenia badań naukowych dotyczą one krytycznej analizy i interpretacji gromadzonych danych oraz ich syntezy, a także formułowania problemów badawczych i stosowania odpowiednich metod i narzędzi badawczych do rozwiązania złożonych i nietypowych problemów z zakresu archeologii. Efekty zakładają także umiejętność wykorzystania podstawowych ujęć teoretycznych, różnych kategorii źródeł a także poglądów innych autorów przy przygotowywaniu wystąpień ustnych a także tekstów pisemnych, poprawnie zredagowanych i opatrzonych prawidłowym aparatem naukowym. Efekty zakładają także umiejętność planowania i organizacji pracy badawczej – indywidualnej i zespołowej.

Kierunkowe efekty uczenia sformułowane dla studiów I i II stopnia zakładają nabycie umiejętności w zakresie posługiwania się językiem obcym (z użyciem specjalistycznego słownictwa archeologicznego) na poziomie B2 dla studiów I stopnia i B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego dla studiów II stopnia.

Ogólne efekty uczenia się sformułowane dla kierunku są sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji, natomiast efekty uczenia się sformułowane na poziomie poszczególnych zajęć, choć są sformułowane w sposób zrozumiały nie zawsze pozwalają na stworzenie systemu ich weryfikacji. W odniesieniu do poszczególnych zajęć efekty uczenia się nie uszczegółwiają ogólnych efektów uczenia sformułowanych na poziomie kierunku. Bardzo często (z nielicznymi wyjątkami) efekty uczenia się są uszczegółwione tylko dla kategorii wiedza, podczas gdy dla kategorii umiejętności i kompetencji społecznych przepisywane są ogólne efekty uczenia się sformułowane na poziomie kierunku. W skrajnych przypadkach prowadzi to do niewłaściwych merytorycznie efektów, np. dla zajęć *filozofia*, został założony efekt: „potrafi brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska i dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii”. Problem braku uszczegółwienia efektów w zakresie umiejętności i kompetencji dotyczy znakomitej większości zajęć. Tylko w nielicznych przypadkach efekty zostały uszczegółwione we wszystkich kategoriach, dotyczy to m.in. *technik informatycznych w archeologii* na studiach I stopnia czy *ćwiczeń specjalizacyjnych – podstawowe narzędzia cyfrowej dokumentacji stosowane w archeologii, warsztatów archeologicznych, archeologii cyfrowej* na studiach II stopnia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie archeologia, do której kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną, do której jest przyporządkowany kierunek, odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu i na poziomie ogólnych efektów uczenia się opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Jednak na poziomie poszczególnych zajęć w znacznej części nie są one sformułowane w sposób specyficzny dla poszczególnych zajęć, co zakłóca proces tworzenia systemu weryfikacji wiedzy umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane zalecenie dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących uszczegółwienia efektów uczenia się przypisanych do wielu zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Uszczegółwienie efektów uczenia się dla zajęć i podjęcie działań zapobiegających w przyszłości niespecyficznemu sposobowi formułowania efektów uczenia się dla zajęć i grup zajęć.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe dla ocenianego kierunku nie zostały opracowane w kompleksowy sposób zapewniający osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Opublikowany na stronach internetowych oraz przesłany jako załącznik do Raportu samooceny program studiów nie zawiera wymaganych przez § 3 ust. 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018, poz. 1861 z późn. zm.) treści programowych. Za takie nie można uznać opisów zawartych w sylabusach, ponieważ umożliwiającą dostęp do nich wyszukiwarka opatrzona jest klauzulą: „Wyszukiwarka ma charakter poglądowy i nie stanowi oferty kształcenia”, z której wynika wprost, że zawarte w sylabusach informacje nie mają charakteru wiążącego. Jednak nazwy zajęć zawarte w harmonogramie realizacji programu studiów i wynikający z nich zakres kształcenia odpowiadają zakresowi kompetencji określonego w ogólnych efektach uczenia się na poziomie kierunku studiów i są zgodne z zakresem działalności naukowej prowadzonej w Uczelni. Jednocześnie dla części zajęć jasno zdefiniowano w sylabusach cel i odpowiednio do niego określono kompleksowe treści programowe zapewniające uzyskanie wskazanych efektów uczenia się, nie mniej dla części zajęć opisy, mające w założeniu odzwierciedlać treści programowe są zbiorem ogólnikowych informacji zawierających się w jednym zdaniu lub równoważniku zdania, sformułowanym niejednokrotnie identycznie jak cel zajęć. Dotyczy to m. in. zajęć o nazwie *praktyki terenowe wakacyjne*, dla których ogólnikowo sformułowane treści („Praktyczne zapoznanie z zasadami prowadzenia badań terenowych, inwentaryzowania, wstępnej konserwacji i opracowania materiału”) nie zapewniają osiągnięcia złożonych dla tych zajęć efektów uczenia się („Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie” czy „Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy” na studiach I stopnia czy analogicznie dla studiów II stopnia „Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie”). Ponadto, treści programowe są identyczne dla zajęć o tej samej nazwie dla studiów I i II stopnia, przez co nie uwzględniają progresu kompetencji między poziomami studiów. W opisach innych zajęć treści programowe sprowadzają się do skąpych niewiele wnoszącej informacji jak np. „problematyka wykładu – w zależności od tematu realizowanego wykładu” lub w przypadku zajęć *aktualne problemy archeologii śródziemnomorskiej* na studiach II stopnia: „problemy archeologii Grecji, Rzymu, Egiptu, Mezopotamii i Syro-Palestyny”.

Mając na uwadze dobór literatury do poszczególnych zajęć proponowane treści i programowe nie zawsze są aktualne, ponadto czasem część z polecanych publikacji ma charakter popularno-naukowy (dla zainteresowanych amatorów, a nie adeptów archeologii), a czasem wręcz nie odnosi się do właściwej tematyki zajęć. Na przykład na studiach I stopnia dla zajęć *źródłoznawstwo archeologiczne 2* zalecana literatura obejmuje zdezaktualizowane podręczniki, dodatkowo, częściowo wychodzi poza treści programowe (6 na 13 pozycji dotyczy czasów późniejszych), podczas gdy brakuje wydawnictw ważkich dla problematyki tych zajęć. Podobnie dla zajęć *wstęp do pradziejów powszechnych* zalecana literatura bazuje głównie na mało aktualnych podręcznikach lub pracach popularno-naukowych. W przypadku *technik pracy naukowej* – zajęciach, które wymagają szczególnie aktualnej wiedzy – literatura kończy się na roku 2011 i obejmuje anachroniczny z punktu widzenia 2021 roku podręcznik *Jak korzystać z Internetu przy pisaniu pracy naukowej*; dla zajęć *źródłoznawstwo pradziejowe* zalecana jest nieaktualna literatura głównie z lat 70-tych. Zdarza się również, że literatura częściowo nie odpowiada tematyce zajęć (i podanym treściom kształcenia) np. w zestawieniu literatury do zajęć *archeologia powszechna VI. Okres wędrówek ludów* zostały wykazane publikacje odnoszące się do okresu poprzedzającego okres wędrówek ludów, w tym źródła starożytne, m. in. Herodot, Cezar i Tacyt, które nie odnoszą się bezpośrednio do tematu. W zajęciach, których nazwa zapowiada szczególnie aktualne treści - *aktualne problemy archeologii śródziemnomorskiej*), gdzie deklarowanym celem jest

poznanie „najnowszych koncepcji interpretacji zjawisk kulturowych”, na 13 polecanych publikacji aż 5 zostało opublikowanych w XX wieku, a najbardziej aktualna pochodzi z 2010 roku.

Należy przy tym zaznaczyć, że dla części zajęć zarówno treści programowe, jak i właściwy dobór literatury pozwala na osiągnięcie efektów uczenia się, należą do nich m.in. *archeologia starożytnego Gdańska; praktyczne zajęcia z paleoekologii źródłoznawstwo archeologiczne 2 czy archeologia jedzenia* na studiach I stopnia oraz *ćwiczenia specjalizacyjne - archeologia architektury lub podstawowe narzędzia chronometryczne stosowane w archeologii* na studiach II stopnia.

Czas trwania studiów oraz nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się założonych dla zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Jednak w przypadku studiów I stopnia 100% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów zostało przypisane do zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów, co jest nierealnym wskaźnikiem w kontekście poprawnie oszacowanego nakładu pracy studenta w odniesieniu do poszczególnych zajęć, który przewiduje czas poświęcony na pracę własną (lektury, przygotowanie prac ustnych i pisemnych) i zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów. W przypadku studiów II stopnia przyjęty współczynnik dla zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich odnosi się do 46% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów, a więc nieznacznie nie spełnia wymagań ustawy. **Rekomenduje się** dokonanie realnego i spełniającego wymagania oszacowania nakładu pracy studenta dla studiów I i II stopnia.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Na obu stopniach studiów sekwencja zajęć została zaplanowana prawidłowo, a dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych zapewniają uzyskanie efektów uczenia się. Dominują zajęcia w formach aktywizujących.

Program studiów I stopnia obejmuje zajęcia do wyboru w postaci *języka obcego* (8 ECTS), *seminarium licencjackiego* (24 ECTS), *dwóch wykładów monograficznych* (2x2 ECTS), *wykładu ogólnoakademickiego* (2 ECTS), a także *dwóch zajęć realizowanych poza siedzibą Uczelni pod nazwą praktyki terenowe wakacyjne* (2 x 9 ECTS) w sumie 56 ECTS, co stanowi 32% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. Jednak te ostatnie nie sposób zaliczyć do puli zajęć do wyboru wobec braku zróżnicowania efektów uczenia się i/lub treści programowych. Na studiach II stopnia program studiów w ramach zajęć do wyboru przewiduje: *język obcy* (4 ECTS), *seminarium magisterskie* (28 ECTS), *pięć wykładów monograficznych* (5x2 ECTS), *ćwiczenia specjalizacyjne* (6x4 ECTS) oraz odbywające się poza siedzibą Uczelni zajęcia o nazwie *praktyki terenowe wakacyjne* (6 ECTS) i *praktyki muzealno-konserwatorskie* (3 ECTS). Przy czym obu ostatnich nie można zaliczyć do zajęć do wyboru, ponieważ podobnie jak na studiach I stopnia nie założono zróżnicowanych efektów uczenia się i/lub treści programowych. Nie mniej pozostaje 66 ECTS, co stanowi 55% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. Choć wymiar zajęć do wyboru odpowiada formalnym wymaganiom, to w rzeczywistości Uczelnia nie zapewnia studentom realnego wyboru zajęć. Na przykład programie studiów II stopnia zapisany jest wymóg zaliczenia sześciu *ćwiczeń specjalizacyjnych* i pięciu wykładów monograficznych, a oferta zajęć nie wykracza poza te liczby. Oznacza to, że wszyscy studenci odbywają te same zajęcia.

Program studiów I i II stopnia obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie archeologia w wymiarze ponad 50% punktów ECTS koniecznych do kończenia studiów, do których należą wszystkie zajęcia kursowe z różnych okresów pradziejowych, czasów antycznych, średniowiecza i epoki nowożytnej, zajęcia z metodologii i metodyki prowadzenia badań archeologicznych oraz seminaria dyplomowe.

Program studiów I i II stopnia obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języków obcych w wymiarze odpowiednio 120 godzin i 8 punktów ECTS oraz 60 godzin i 4 punktów ECTS. Wymiar ten umożliwia osiągnięcie zakładanego poziomu umiejętności językowych wg ESOKJ.

Program studiów I stopnia nie przewiduje zajęć w z dziedziny nauk społecznych w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS. Na studiach I stopnia z dziedziną nauk społecznych można połączyć *podstawy przedsiębiorczości* (1 ECTS). Na studiach II stopnia w dziedzinę nauk społecznych wpisuje się *ochrona prawna i zarządzania dziedzictwem archeologicznym* (3 ECTS) i ponownie *podstawy przedsiębiorczości* (2 ECTS). Zajęcia te nie służą jednak wprowadzeniu studenta w podstawy teoretyczne i metodologiczne dyscyplin należących do dziedziny nauk społecznych, pokazaniu ich specyfiki i możliwości zastosowania w badaniach z dziedziny nauk humanistycznych, a jedynie wykorzystują wybraną, fragmentaryczną wiedzę z dyscypliny: nauki o zarządzaniu i jakości oraz nauki prawne do przygotowania zawodowego studenta. Nie można ich uznać – analogicznie do lektoratów – za zajęcia związane z dyscypliną naukową. Ponadto *podstawy przedsiębiorczości* prowadzone są zarówno na studiach I i II stopnia, tak więc studentom realizującym oba stopnie kształcenia na Uniwersytecie Gdańskim oferuje się dwukrotnie zbliżone treści. **Rekomenduje się** stworzenie takiej oferty zajęć z dziedziny nauk społecznych, by służyły pokazaniu ich specyfiki i możliwości zastosowania w badaniach z dziedziny nauk humanistycznych, a w szczególności w dyscyplinie naukowej archeologia. Program studiów nie przewiduje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a prowadzone w roku akademickim 2019/2020 i 2020/2021 w tej formie zajęcia wynikają z sytuacji epidemicznej.

Metody kształcenia są różnorodne, dostosowane formy do zajęć i umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Mają one charakter podawczy dla wykładów (niektóre zawierają również elementy interakcji jak rozwiązywanie zadań czy praca w grupach - np. *źródłoznawstwo 3-4*, I stopień) i poszukujący dla ćwiczeń, które aktywizują studentów. Wśród wykorzystywanych metod podczas ćwiczeń dominują: analiza tekstów z dyskusją, wykonanie pracy praktycznej (w tym metoda projektów), indywidualne i grupowe rozwiązywanie zadań; w pojedynczych zajęciach pojawiają się również metody mniej standardowe np. gry symulacyjne (*ćwiczenia specjalizacyjne: świat antyczny a Barbaricum*, I rok, II stopień). Ważkim elementem kształcenia jest możliwość fizycznego obcowania z materiałem archeologicznym, zwłaszcza w zajęciach, które zakładają samodzielną pracę z zabytkiem (np. *podstawy konserwacji*, II stopień; *techniki dokumentacji źródeł*, I stopień).

Wykorzystywane na obu stopniach studiów metody aktywizujące (np. rozwiązywanie zadań, realizacja projektów, analiza zdarzeń krytycznych) stymulują studentów do kreatywnej pracy, tak indywidualnej jak i zespołowej. Umożliwiają one nie tylko osiągnięcie efektów w zakresie wiedzy, lecz także zdobycie umiejętności i kompetencji jak umiejętność komunikacji z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii archeologicznej; planowania i organizacji pracy w zespole; gotowość do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych. Taką możliwość zapewniają narzędzia do nauki zdalnej wykorzystywane przez Uczelnię, mimo braku opisu specyficznych metod dostosowanych do nauczania na odległość. Rzadko wskazywane jest wykorzystanie platformy on-line lub e-learningu jako metody wspomagającej proces uczenia się (*wstęp do pradziejów*, I st.; *źródłoznawstwo archeologiczne 3-4*, I st.), przy czym w tych przypadkach stosowane metody nie są precyzyjnie opisane. W związku z sytuacją epidemiczną do procesu kształcenia na większości zajęć zostały wprowadzone metody i techniki kształcenia na odległość. Ograniczyło to możliwości bezpośredniego kontaktu z zabytkami czy pracy w laboratoriach, choć część zajęć została przesunięta i jeśli sytuacja epidemiczna na to pozwoli odbędzie się w warunkach dydaktycznych Uczelni. Niemniej w bieżącej pracy ograniczenia te są kompensowane przez zapewnienie materiałów w formie elektronicznej.

W doborze metod kształcenia uwzględniane są najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej i są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Dla zajęć w sali są to przede wszystkim prezentacje multimedialne, dla zajęć muzealnych – nowoczesne formy ekspozycji, również multimedialnych, dla zajęć w terenie – metody nieinwazyjne w prospekcji i badaniach terenowych.

Zadania, przy których konieczne jest przedstawienie pracy własnej w postaci przygotowanej prezentacji na określony, zindywidualizowany w stosunku do każdego studenta temat pobudzają studentów do samodzielnej pracy (taka forma jest przewidziana na większości zajęć w formie ćwiczeń), Wykorzystywane podczas seminariów metody dydaktyczne w największym stopniu bazują na relacji

mistrz-uczeń, służąc aktywizacji studentów i przygotowując ich do pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, jednocześnie ucząc ich samodzielnej pracy nad problemem badawczym jak i pracy w ramach zespołu. Umiejętności badawcze kształtowane są także poprzez przygotowywanie z prezentacji, krótkiej i dłuższej formy pisemnej. Szczególnych i charakterystycznych dla dyscypliny umiejętności studenci nabywają dzięki wykonywaniu praktycznych czynności podczas ćwiczeń terenowych oraz praktyk muzealno-konserwatorskich.

Metody dydaktyczne stosowane w ramach kształcenia językowego umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 na studiach I stopnia i B2+ na studiach II stopnia, czemu służą ćwiczenia gramatyczne, konwersacje, przygotowanie wypowiedzi ustnych i pisemnych, a na studiach II stopnia - przygotowanie prezentacji z użyciem specjalistycznego słownictwa w zakresie archeologii.

Metody i narzędzia wykorzystywane w kształceniu są zróżnicowane, dobierane w zależności od rodzaju zajęć, zakładanego stopnia aktywizacji i możliwości studentów. Indywidualizacji podejścia do studentów znajdujących się pod opieką osoby prowadzącej sprzyjają małe grupy właściwe dla zajęć typu seminaryjnego (proseminarium, seminarium licencjackie, seminarium magisterskie), prowadzone przez pracowników różnych specjalności, którzy prowadzą indywidualne konsultacje postępów pracy studenta nad przygotowywanym projektem badawczym. W indywidualnych przypadkach w miarę pojawiających się potrzeb metody dydaktyczne dostosowywane są do możliwości osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnością.

Uczelnia stoi na stanowisku, że programy studiów I i II stopnia nie obejmują praktyk zawodowych. Niemniej program studiów I stopnia przewiduje zajęcia o nazwie *praktyki wykopaliskowe wakacyjne*, a program studiów II stopnia – *praktyki terenowe - wakacyjne* i *praktyki muzealno-konserwatorskie*, obie ujęte w harmonogramie realizacji programu studiów jako praktyki zawodowe. Praktyki wykopaliskowe/terenowe są co do zasady zajęciami organizowanymi przez Uczelnię w ramach realizowanych badań naukowych i prowadzonymi przez nauczycieli akademickich i są w istocie odbywanymi w sezonie wykopaliskowym zajęciami kształtującymi umiejętności praktyczne. Ich nazwa wprowadza w błąd odbiorcę, w związku z tym **rekomenduje się** jej zmianę w taki sposób, by nie sugerowała, że są to praktyki zawodowe, a np. ćwiczenia terenowe, wraz z konsekwencjami dla zapisów w regulacjach dotyczących tych zajęć.

Zajęcia o nazwie *praktyki muzealno-konserwatorskie* zgodnie z opisem w sylabusie to „praktyki zawodowe realizowane w ramach porozumień”, a więc nie są to zajęcia organizowane przez Uczelnię i co do zasady nie odbywają się pod opieką nauczyciela akademickiego, lecz osoby zatrudnionej w miejscu odbywania praktyki. Są to więc zajęcia odbywające się w formie praktyk zawodowych.

Efekty uczenia się dla tych praktyk są zgodne z efektami uczenia się dla pozostałych zajęć na kierunku archeologia, ale nie są specyficzne dla działalności muzealno-konserwatorskiej. Zawierają one opis generycznych kompetencji możliwych do osiągnięcia w dowolnym środowisku pracy archeologa: np. „Zna i rozumie ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z archeologią” czy „Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy teoretyczne i praktyczne poprzez:

- właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy i prezentacji tych informacji
- dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych,
- przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi”.

Efekty te są bezpośrednim, nieuszczegółowionym przeniesieniem ogólnych efektów uczenia się sformułowanych na poziomie kierunku.

Jednocześnie treści programowe, których opis ogranicza się do formuły: „Praktyczne zapoznanie studenta z zasadami konserwacji, dokumentacji i inwentaryzacji zabytków oraz przygotowanie działań popularyzatorskich (przygotowywanie wystaw, folderów, lekcji muzealnych)”, nie odpowiadają efektom uczenia się, bo żaden z efektów nie dotyczy tworzenia dokumentacji i działań

popularyzatorskich. Jednocześnie treści te nie umożliwiają osiągnięcia efektów uczenia się założonych dla tych zajęć.

Niezależnie, zgodnie z wydziałowym regulaminem praktyk Wydziału Historycznego, po zasięgnięciu opinii rady programowej kierunku studiów, dziekan ustala program praktyk określający w szczególności: formę i zasady odbywania i zaliczania praktyk dla danego kierunku studiów, stanowiący załącznik do skierowania na praktyki, który dla ocenianego kierunku nie został opracowany.

Brak sprecyzowanego programu praktyk nie pozwala na określenie godzinowego wymiaru praktyk i oszacowanie nakładu pracy studenta. Program studiów przewiduje, że jest to 80 godzin zajęć w placówce muzealnej i 3 ECTS, przy czym sylabus wskazuje na 4 ECTS. **Rekomenduje się** takie oszacowanie nakładu pracy studenta i wymiaru godzin praktyki, by odpowiadało to zakresowi czynności, które studenci zgodnie z programem praktyk powinny wykonać podczas ich trwania, by osiągnąć założone dla praktyk efekty uczenia się. *Praktyki muzealno-konserwatorskie* odbywają się z założenia w placówkach muzealnych, co odpowiada ich zakresowi.

Przebieg praktyki dokumentowany jest za pomocą *Dzienniczka praktyki zawodowej*, w którym student opisuje zadania związane z programem praktyki, ich termin oraz liczbę godzin przeznaczonych na ich wykonanie. Elementem uzupełniającym ocenę jest opinia wystawiana przez opiekuna praktyk. Zgodnie z wydziałowym regulaminem praktyk przewidywane jest też narzędzie o nazwie *Karta realizacji efektów uczenia się* umożliwiająca ocenę każdego z zakładanych efektów uczenia się. (Ponieważ efekty uczenia się student osiąga a nie realizuje **rekomenduje się** korektę nazwy tego narzędzia). Oba dokumenty potwierdzone są przez opiekuna praktyki w zakładzie pracy. Opracowane w Uczelni narzędzia dokumentacji praktyk i oceny studenta są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

O ile same narzędzia oceny są prawidłowo dobrane, to ich stosowanie nie pozwala na odnoszącą się do każdego z efektów uczenia się skuteczną i kompleksową ocenę. Na kierunku archeologia do tej pory nie była wykorzystywana *Karta realizacji efektów uczenia się*. Zapisy w dzienniczkach są często bardzo enigmatyczne, bywa, że zawierają się w dziesięciu rubrykach, a opis wykonywanych czynności nie wskazuje na osiągnięcie przez studenta zaplanowanych efektów uczenia się. Na przykład podczas jednej z praktyk wykonywane czynności odnosiły się do zapoznania się ze strukturą muzeum, oprowadzeniem zwiedzających, przygotowania i prowadzenia lekcji muzealnych, udziału w przygotowywaniu wystaw, podstawowych czynności konserwatorskich i pomocniczych prac dotyczących pozyskiwania funduszy. W innym muzeum podejmowane przez studenta czynności polegały na myciu i płukaniu skór oraz dodatkowo czyszczeniu zabytków metalowych i ceramicznych. Te dwa przykłady pokazują nieporównywalność wykonywanych zadań, a więc i efektów uczenia się, które osiągnęli studenci. W obu przypadkach zadania nie umożliwiają potwierdzenia, że studenci osiągnęli zacytowane wyżej efekty uczenia się.

Osoby odpowiadające za organizację i zaliczanie praktyk z ramienia Uczelni posiadają właściwe doświadczenie i kwalifikacje zawodowe, niemniej opisane wyżej nieprawidłowości wskazują na niepełne zrozumienie roli praktyk w procesie nauczania. Jednostki, w których odbywają się praktyki zapewniają opiekunów o kwalifikacjach i w liczbie umożliwiających prawidłową ich realizację.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk odpowiadają zakresowi określonymu w nazwie tych praktyk. W dwóch poprzednich latach były to Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, Muzeum Archeologiczne w Biskupinie Muzeum Piaśnickie w Wejherowie, ale też Pracownia Konserwacji Zabytków Archeologicznych Instytutu Archeologii i Etnologii UG. Organizacja praktyki zawodowej w ostatnim ze wskazanych miejsc łączy się z ideą praktyk zawodowych, której sednem jest umożliwienie studentom kontaktu z obszarem działalności zawodowej, który nie jest związany z Uczelnią i jej warunkami dydaktycznymi. **Rekomenduje się** rezygnację z kierowania studentów na praktyki zawodowe do jednostki własnej.

Na kierunku nie były prowadzone i nie są planowane praktyki zawodowe z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej, Uczelnia przyjęła jednak odpowiednie procedury na wypadek konieczności przeprowadzenia ich w tej formie.

Organizacja i nadzór nad realizacją praktyk odbywa się w oparciu o przyjęty na wydziale regulamin praktyk oraz opracowane na okres pandemii formalnie przyjęte zasady określające podejmowane droższe korespondencji elektronicznej procedury. Wskazane są nich osoby odpowiadające za organizację i nadzór nad praktykami określone są ich zadania, w tym nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z zakładami pracy, w których studenci mogą odbywać praktyki. Nie zostały jednak określone:

- kryteria, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe,
- reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta,
- reguły przeprowadzania hospitacji praktyk.

Zasady te nie są także określone w regulaminie praktyk obowiązującym w Instytucie Archeologii i Etnologii.

Wydziałowy regulamin praktyk, który powołuje się m.in. na rozporządzenie MNiSW wydane na podstawie art. 81 ustawy z dnia 20 lipca 2021 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478) dopuszcza możliwość zaliczenia praktyki w przypadku wykonywania przez studenta działalności zawodowej oraz odbycia stażu lub wolontariatu. Działanie to stanowi naruszenie dyspozycji norm w/w ustawy, które stanowią jednoznacznie, iż odmienne sposoby osiągnięcia i weryfikacji efektów uczenia się, niż typowe, a zatem oparte na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu, mogą być stosowane przez uczelnię tylko na podstawie przepisów szczególnych. W przypadku praktyk zawodowych, takich szczególnych przepisów brak, pomijając przepisy dotyczące kierunków studiów objętych standardami kształcenia oraz sytuacji nadzwyczajnych.

Uczelnia nie zapewnia miejsc odbywania praktyk. Student ma obowiązek samodzielnie je wyszukać, przy czym jak wskazano wyżej, nie wiadomo wg jakich kryteriów tego wyboru powinien dokonać. Wybór studenta musi zyskać akceptację opiekuna praktyk. Istnieje możliwość uzyskania wsparcia opiekuna w poszukiwaniu miejsca praktyk.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach nie podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów, której wyniki byłyby wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Odrębny problem stanowią zajęcia o nazwie *praktyki wykopaliskowe wakacyjne* na studiach I stopnia i *praktyki terenowe - wakacyjne* na studiach II stopnia. Jak wskazano wyżej, nie jest jasny ich status i rola w programie studiów. Dla tych zajęć został opracowany *Regulamin odbywania studenckich praktyk obowiązkowych w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Gdańskiego*, który stwierdza, że są one obowiązkowymi praktykami realizowanymi w formie terenowych praktyk wykopaliskowych, prowadzonych na terenie kraju i stanowią integralną część programu studiów na kierunku archeologia. Zgodnie z regulaminem zajęcia te realizowane są w ramach badań wykopaliskowych organizowanych przez IAiE UG, a w dalszej kolejności w instytucjach związanych z IAiE UG porozumieniem o współpracy naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej. Dopuszcza się możliwość zaliczenia tych zajęć w formie wyjazdu indywidualnego, w tym stażu lub wykopalisk zagranicznych. Regulamin dopuszcza, więc możliwość odbywania tych zajęć w formie spełniającej wszystkie cechy praktyki zawodowej, co jest nierzadko wykorzystywane. Uczelnia umożliwia zgłaszanie przez publiczne i komercyjne placówki zapotrzebowani na praktykantów, a studenci – na co sami wskazali podczas wizytacji – otrzymują możliwość wyboru z tej oferty. Na marginesie w załączonej do Raportu samooceny analizie SWOT jako słaba strona zostało wskazane, „niewliczanie do pensum godzin realizowanych w ramach obowiązkowych praktyk wykopaliskowych będących elementem procesu kształcenia, a *de facto* nieuznawanie ich jako godzin poświęconych na zajęcia dydaktyczne...”, co w kontekście niejasnego statusu formalnego i merytorycznego tych zajęć jest ze strony Władz Uczelni uzasadnione.

Organizowane w ten sposób zajęcia obciążone są podobnymi wadami jak *praktyki muzealno-konserwatorskie*. Przyjęte na kierunku zasady, zawarte w dokumencie pn. *Harmonogram Praktyk Studentów Archeologii UG*, nakładają obowiązek przygotowania programu tych zajęć na instytucję przyjmującą studenta. Dokument ten na wysokim stopniu ogólności określa, że należy dostosować czynności powierzane praktykantowi (sic!) „w zakresie a) eksploracji, b) techniki pomiarów i dokumentacji, c) inwentaryzacji materiałów źródłowych, d) dokumentacji opisowej, e) organizacji pracy”. Kluczowy jest tu brak specyficznych i wskazujących na progres kompetencji między studiami I a II stopnia efektów uczenia się i zapewniających ich osiągnięcie ramowych programów dla obu poziomów studiów, określających korpus przewidzianych do wykonania przez każdego studenta zadań. Brak tych założeń nie pozwala na właściwy dobór miejsc odbywania tych zajęć i osób je prowadzących. Wskazane w regulaminie instytutowym kryteria doboru miejsc odbywania tych zajęć odnoszą się do formalnych relacji między Uniwersytetem, a placówkami organizującymi badania, a nie do wymogów merytorycznych, odpowiadających potrzebom kształcenia na kierunku.

Stosowana przy zaliczeniu tych zajęć dokumentacja, wskazuje na nieporównywalność czynności realizowanych przez studentów na różnych stanowiskach archeologicznych i brak możliwości oceny czy studenci osiągnęli założone dla tych zajęć efekty uczenia się. Ocenie tej służy *Zaświadczenie o odbyciu studenckiej praktyki obowiązkowej*, którego treść, oprócz podania nazwy stanowiska i instytucji prowadzącej badania, zawiera rubryki: 1/ opinia o studencie (ze wskazówką, iż powinna ona zawierać opis zakresu wykonywanych prac, ocenę predyspozycji zawodowych studenta, ocenę sprawozdania z praktyk i inne uwagi) i 2/ ocena końcowa (w skali od 1 do 6). Jednocześnie w dokumentacji odbycia zajęć terenowych, nie zawiera sprawozdań, o których mowa w punkcie pierwszym. Obok wyczerpujących opinii zawartych w części zaświadczeń, w wielu przypadkach prowadzący zajęcia ograniczali się do enigmatycznych i ogólnych stwierdzeń, np. „Zdobył wiele umiejętności w zakresie prowadzenia badań terenowych”; „pracowała na stanowisku, swoją pracę wykonywała sumiennie i wypełniała wszystkie swoje obowiązki”, „zaznajomiła się z podstawowymi zadaniami jakie student archeologii powinien wykonywać na praktykach wykopaliskowych”. Część opinii jest przygotowywana według identycznego szablonu, w którym zmieniało się tylko nazwisko studenta. W pojedynczych przypadkach do zaświadczenia dołączony był *Dzienniczek praktyki zawodowej* z opisem wykonanych czynności, do czego odnosiła się opinia opiekuna. Tutaj jednak można wskazać na występujący w niektórych przypadkach brak spójności między czynnościami opisanymi w dzienniczku, a tą opinią. I tak np. opis czynności w dzienniczku na zajęciach organizowanych w spółce z.o.o ogranicza się do zapoznania się z tematyką i działalnością firmy, z dokumentacją niezbędną do jej prowadzenia asystowaniu w wypełnianiu dokumentacji, obserwacją i asystowaniu w nadzorach archeologicznych, obserwacji i asystowaniu ekshumacji i wizytą w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków. Natomiast z rozbudowanej opinii wynika, że studentka doskonaliła umiejętności związane z wytyczaniem wykopu, przygotowaniem wykopu do wykonania dokumentacji archeologicznej, eksploracji i dokumentacji obiektów archeologicznych, samodzielnie wykonywała dokumentację fotograficzną, inwentaryzowała ruchomy materiał zabytkowy, uczestniczyła w ekshumacji, co umożliwiło nabycie przez nią umiejętności związanych z eksploracją jam grobowych.

Dla zajęć wykopaliskowych nie zostało opracowane narzędzie umożliwiające stwierdzenie czy student niezależnie od stanowiska archeologicznego wykonał korpus przewidzianych programie czynności i ich ocenę, a w konsekwencji ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych dla tych zajęć efektów uczenia się.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się, choć proces ten jest zakłócany przez przyjęte w Uczelni i przestrzegane limity minimalnej liczby studentów w grupach zajęciowych. Prowadzi to do sytuacji, w której na części zajęć liczba uczestniczących w nich studentów jest większa niż liczba stanowisk laboratoryjnych. **Rekomenduje się** wprowadzenie możliwości dostosowywania liczebności grup do uzasadnionych potrzeb procesu dydaktycznego. Rozplanowanie zajęć jest zgodne z zasadami higieny pracy, umożliwia systematyczne uczenie się i efektywne wykorzystanie czasu zarówno na udział w zajęciach jak i samodzielną naukę. Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się

w godzinach przedpołudniowych i popołudniowych, a ich rozplanowanie zapewnia 15-minutowe przerwy między nimi. Rozplanowanie lektoratów nie koliduje z pozostałymi zajęciami (wszystkie odbywają się jednego dnia, w którym brak zajęć z dyscypliny archeologia, oprócz semestru letniego III roku I stopnia studiów). Organizacja zajęć zapewnia higienę pracy studenta, zostawiając mu czas na pracę własną. Egzaminy przeprowadzane są podczas sesji egzaminacyjnej w liczbie i sekwencji umożliwiającej przygotowanie się studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na kierunku nie zostały opisane w sposób kompleksowy, zapewniający osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się treści programowe. Mając na uwadze dobór literatury dla poszczególnych zajęć realizowane treści programowe nie zawsze też uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie archeologia, do której jest przyporządkowany kierunek.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Jednak harmonogram realizacji programu studiów na studiach I i II stopnia nie przewiduje zajęć z dziedziny nauk społecznych w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS, a studentom nie zapewnia się możliwości indywidualizacji ścieżki kształcenia, choć program studiów spełnia formalne wymagania w tym zakresie.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

W programie studiów nie został jasno określony status praktyk zawodowych i zajęć terenowych. Te drugie prowadzone są w znacznej części analogicznie jak praktyki zawodowe choć, co do zasady zakłada się, że są to zajęcia organizowane przez Uczelnię i prowadzone przez nauczycieli akademickich. Organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych, ale też odbywanych w ten sposób zajęć terenowych nie zapewniają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Zarówno dla praktyk zawodowych, jak i zajęć terenowych nie sformułowano specyficznych efektów uczenia się i zapewniających ich osiągnięcie programów. Sposób dokumentowania przebiegu obu form zajęć i wykorzystywane narzędzia oceniania nie umożliwiają oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Nie zostały też założone z góry zasady dotyczące doboru miejsc praktyk i zajęć terenowych, w sytuacjach, gdy nie są one organizowane przez Uczelnię oraz opiekunów w przeprowadzających je placówkach. W przypadku praktyk zawodowych możliwe jest ich zaliczenie na podstawie wykonywanej pracy zawodowej lub wolontariatu.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane zalecenia dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących 1) braku kompleksowości i aktualności treści programowych, 2) niezapewnienia w programie studiów zajęć z dziedziny nauk społecznych, którym przyporządkowano co najmniej 5 punktów ECTS, 3) niezapewnienia studentom kierunku realnej możliwości indywidualizacji ścieżki kształcenia, 4) odnośnie do organizacji praktyk zawodowych i 5) zajęć terenowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Sformułowanie dla poszczególnych zajęć treści programowych umożliwiających osiągnięcie założonych dla tych zajęć efektów uczenia się.
2. Dobór zalecanej literatury tak, by odzwierciedlała najnowszy stan badań, a w konsekwencji aktualny stan wiedzy.
3. Zapewnienie w programie studiów I i II stopnia zajęć w dziedzinie nauk społecznych w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS.
4. Zapewnienie w ramach zajęć wskazanych w programie studiów jako zajęcia do wyboru oferty umożliwiającej rzeczywiste indywidualizowanie ścieżki kształcenia przez studentów.
5. W odniesieniu do praktyk zawodowych (muzealno-konserwatorskich):
 - a) sformułowanie specyficznych efektów uczenia się;
 - b) sformułowanie treści programowych, umożliwiających osiągnięcie tych efektów, wskazujących na podstawowy korpus zadań, które podczas praktyk powinny zostać wykonane;
 - c) zapewnienie takiego sposobu prowadzenia dokumentacji przebiegu praktyk, by możliwa była ocena osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się w odniesieniu do każdego z nich;
 - d) formalne określenie:
 - kryteriów, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe,
 - reguł zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta,
 - reguł przeprowadzania hospitacji praktyk.
 - e) rezygnacja z zaliczania praktyk zawodowych w przypadku wykonywania przez studenta działalności zawodowej oraz odbycia stażu lub wolontariatu.
6. W odniesieniu do zajęć o nazwie *praktyki wykopaliskowe wakacyjne* na studiach I stopnia i *praktyki terenowe - wakacyjne* na studiach II stopnia:
 - a) jednoznaczne określenie ich statusu w programie studiów jako zajęć prowadzonych w formie ćwiczeń/ćwiczeń terenowych lub warsztatów;
 - b) sformułowanie specyficznych efektów uczenia się wskazujących na progres kompetencji między studiami I a II stopnia;
 - c) sformułowanie treści programowych, umożliwiających osiągnięcie tych efektów, wskazujących na podstawowy korpus zadań, które podczas tych zajęć powinny zostać wykonane z uwzględnieniem progresu kompetencji między studiami I a II stopnia;
 - d) opracowanie narzędzia umożliwiającego stwierdzenie, czy student niezależnie od stanowiska archeologicznego wykonał korpus przewidzianych w programie czynności i ich ocenę, a w konsekwencji ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych dla tych zajęć efektów uczenia się;
 - e) ograniczenie możliwości zaliczania tych zajęć w formie badań nieorganizowanych przez uczelnię do sytuacji wyjątkowych uwzględniających:
 - wiarygodne udokumentowanie miejsca odbywania zajęć i kompetencji osoby prowadzącej w powiązaniu z możliwością osiągnięcia efektów uczenia się;
 - wiarygodną dokumentację przebiegu tych zajęć wraz z ich monitorowaniem podczas ich trwania;
 - wykorzystaniem narzędzi oceny osiągnięć studenta przyjętych dla tych zajęć.
7. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia I stopnia zostały oparte o obiektywne i jasne kryteria naboru, zapewniając właściwą dla kierunku selektywność, ale też równe szanse wszystkim kandydatom, w tym osobom z niepełnosprawnością, z tzw. „starą maturą” oraz cudzoziemcom. Dla kandydatów na studia I stopnia kryteria wyznaczają wyniki z przedmiotów *język polski* oraz *język nowożytny* a także czterech przedmiotów do wyboru z grupy: *historia*, *historia sztuki*, *geografia*, *język łaciński* i *kultura antyczna*. Mnożniki dla poszczególnych przedmiotów zostały zdefiniowane w odpowiedniej uchwale senatu. W przypadku kandydatów spoza Polski, proces rekrutacyjny odbywa się zgodnie z wytycznymi dla „nowej matury”, przy czym dla osób z dyplomem IB (International Baccalaureat), które zdawały egzaminy maturalne na poziomie HL oraz z dyplomem EB (European Baccalaureat), które zdawały egzaminy maturalne na poziomie rozszerzonym stosuje się odpowiednie przeliczniki.

O ile warunki rekrutacji na studia I stopnia zapewniają kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, to warunki rekrutacji na studia II stopnia nie są w pełni selektywne. Lista rankingowa kandydatów układana jest na podstawie wyników ze studiów I stopnia lub pięcioletnich studiów magisterskich bez względu na ukończony kierunek studiów. Dodatkowo w przypadku niektórych zajęć na studiach II stopnia, np. *podstawy konserwacji zabytków* określono wymagania wstępne z zakresu odnoszącego się do wcześniejszych etapów studiów: „wiadomości z zakresu archeologii pozyskane w trakcie studiów I stopnia (sic!)”. **Rekomenduje się** więc wprowadzenie na studia II stopnia kryteriów rekrutacji zapewniających kandydatów o kompetencjach wstępnych zapewniających osiągnięcie efektów uczenia się lub określenie dodatkowej ścieżki kształcenia uzupełniającej kompetencje studentów, którzy ukończyli inny kierunek studiów I stopnia niż archeologia, o wybrane zajęcia ze I stopnia studiów.

Warunki przyjęcia na studia w związku z tym, że koncepcja kształcenia nie zakłada zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów i wymaganiach sprzętowych związanych z tymi zajęciami. Jednak ze względu na to, że zajęcia te w związku z sytuacją epidemiczną faktycznie się odbywają i nie można przewidzieć terminu powrotu do normalnej organizacji kształcenia **rekomenduje się** uwzględnienie tych informacji w warunkach przyjęć na studia.

Zasady, warunki i tryb uznawania oraz potwierdzania efektów uczenia się poza systemem studiów określa odpowiednia uchwała senatu. Weryfikacja merytoryczna odbywa się na poziomie Wydziału. Dziekan powołuje konsultanta, asesora oraz komisje weryfikacyjną wydająca stosowne orzeczenie.

Zasady, tryb i warunki uznawania efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni określa Regulamin studiów UG, a decyzje w tej sprawie na podstawie karty osiągnięć studenta oraz sylabusów podejmuje Prodziekan ds. Studentów i Kształcenia WH w porozumieniu z Zastępcą Dyrektora IAiE.

Na kierunku określono formalne procedury związane z doбором i zatwierdzaniem prac dyplomowych. Nie zostały natomiast określone wymagania merytoryczne dla prac dyplomowych z uwzględnieniem specyfiki dyscypliny naukowej archeologia odpowiednio do poziomu studiów. Ogólne wymagania dotyczące prac mieszczą się w ogólnouniwersyteckich zasadach. Przy ocenie pracy brane są pod uwagę: temat pracy i zgodność treści z tematem, konstrukcja pracy i poprawność językowa i terminologiczna, poprawność wywodu i rozumowania, stopień wykorzystania źródeł archeologicznych i literatury, aparat naukowy (konstrukcja bibliografii, przypisów, itd.). W pracy magisterskiej dodatkowo przy ocenie brana jest pod uwagę nowatorskość podejścia do tematu oraz umiejętność krytycznej analizy w zakresie tematyki podjętej w pracy. **Rekomenduje się** zdefiniowanie kryteriów określających minimalne merytoryczne specyficzne dla kierunku archeologia wymagania stawiane pracom dyplomowym na poziomie studiów I i II stopnia z uwzględnieniem progresu kompetencji między tymi poziomami, a mając na uwadze różną liczbę pytań zadawanych poszczególnym studentom podczas egzaminu dyplomowego, także reguły odnoszące się do jego przebiegu.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone są w Regulaminie studiów UG. Przewiduje on rozwiązania dotyczące studentów z niepełnosprawnościami, jak np. możliwość indywidualizacji procesu kształcenia oraz sposobu uczestnictwa w zajęciach. Regulamin wprowadza także zasady dotyczące obowiązku informowania na początku semestru o formie zaliczenia oraz wymaganiach, jakie należy spełnić, aby uzyskać zaliczenie lub zdać egzamin. Wzór sylabusu zawiera rubrykę poświęconą na opis kryteriów oceniania, co umożliwi równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się. W praktyce jednak zawarte w niej zapisy nie zawsze precyzują zasady oceniania ograniczając się często do ogólnikowych, niezapewniających porównywalności ocen informacji, np. „poprawne wykonanie zadań” czy „całość zakresu zajęć”. **Rekomenduje się** doprecyzowanie kryteriów oceniania w sposób zapewniający przejrzystość procesu weryfikacji. Przejrzystość weryfikacji procesu oceniania zakłada też zadawanie poszczególnym studentom innej liczby pytań podczas egzaminu dyplomowego. Zgodnie z regulaminem student jest informowany o uzyskanych wynikach egzaminów bez zbędnej zwłoki i w sposób jednoznacznie określający uzyskaną ocenę. Przewiduje on także sposób postępowania w sytuacjach spornych, gdy student nie zgadza się z oceną. Opisuje także sposoby reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w sytuacji nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów.

Najczęściej stosowane są następujące metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się to:

- prace pisemne (zwłaszcza na zajęciach o charakterze seminaryjnym czy warsztatowym);
- egzamin pisemny w formie testu obejmujący informacje zawarte w wykładzie i literaturze polecanej (zwłaszcza na zajęciach o charakterze wykładu);
- kolokwium/egzamin ustny obejmujący informacje zawarte w wykładzie i literaturze polecanej, lub wiedzy przekazywanej podczas zajęć warsztatowych, lub o innym charakterze;
- ocena aktywności (zwłaszcza na zajęciach o charakterze konwersacyjnym czy warsztatowym, czyli wymagających bezpośredniej interakcji między prowadzącym a uczestnikiem zajęć);
- ocena umiejętności i wiedzy zdobytej podczas ćwiczeń terenowych (w przypadku ćwiczeń terenowych o charakterze wykopalisk czy badań powierzchniowych ocena najczęściej formułowana jest na podstawie aktywności i umiejętności).

Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na kierunku odbywa się w formie oceny ciągłej w ramach zajęć oraz poprzez prace zaliczeniowe i prace dyplomowe, które umożliwiają ocenę przygotowania studentów do prowadzenia badań naukowych. Wszystkie metody weryfikacji są dostosowane do nauczania z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W trakcie trwania semestru studenci poddawani są ocenie etapowej, która ma formę ustną (krótka wypowiedź z prezentacją) lub pisemną (kolokwia, prace zaliczeniowe). Najczęstszą formą, wybieraną z reguły na studiach I stopnia jest test jednokrotnego wyboru lub test z pytaniami, na które należy udzielić samodzielnej (choć bardzo skrótowej) odpowiedzi. Rzadziej zdarza się, że wymaga się również wykazania się umiejętnością operowania poprawną polszczyzną oraz budowania jasnej argumentacji rozbudowanej odpowiedzi. Kompetencje badawcze oceniane są przy pomocy zadań wymagających syntezy zebranego materiału badawczego realizowanego podczas zajęć na Uczelni. Ich ocenie w założeniach powinny służyć przygotowywane samodzielnie przez studentów prace pisemne, tymczasem pełnym wyjątkiem są eseje pisane na zadany temat. Ocenie kompetencji społecznych służą zajęcia seminaryjne, najczęściej nastawione na dyskusję przy okazji prezentacji wyników badań w ramach tworzonej pracy dyplomowej.

Metody weryfikacji efektów uczenia się dotyczących kompetencji językowych na poziomie B2 ESOKJ na studiach I stopnia i B2+ na studiach II stopnia są dobrane właściwie. Weryfikują, poprzez sprawdziany ustne i pisemne oraz egzamin końcowy, umiejętność czytania, słuchania, mówienia i pisanie.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci wymienionych wyżej prac etapowych: testów, opracowań konserwatorskich, prac źródłoznawczych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów i w końcu w postaci prac dyplomowych, a także są monitorowane poprzez stały kontakt z pracodawcami i prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku. Absolwenci kierunku znajdują trwałe zatrudnienie w placówkach zajmujących się archeologią, co potwierdza osiągnięcie przez nich efektów uczenia się. Tematyka i metodyka prac etapowych w formie kolokwium, testów oraz prac zaliczeniowych są dostosowane do wymagań dyscypliny naukowej archeologia. W znacznym stopniu posiadają one rozszerzenia graficzne oraz elementy, które pozwalają na weryfikację istotnej wiedzy praktycznej (testy potwierdzające umiejętności odróżnienia wytworów charakteryzujących poszczególne epoki). Dla poszczególnych zajęć są one jednak zbyt mało zróżnicowane i służą głównie weryfikacji efektów uczenia się z zakresu wiedzy. **Rekomenduje się** poszerzenie katalogu zadawanych studentom prac etapowych, o prace weryfikujące efekty uczenia się z kategorii umiejętności.,

Prace dyplomowe przygotowywane na kierunku osadzone są w dyscyplinie naukowej archeologia. Prace dotyczące archeologii w pełni odpowiadają koncepcji kształcenia, wskazują na dobre przygotowanie studentów zarówno na poziomie studiów I jak i II stopnia. Widoczny jest progres kompetencji między I a II stopniem studiów. W przypadku studiów II stopnia prace są często powiązane z badaniami prowadzonymi przez sprawującego nad nimi opiekę nauczyciela akademickiego.

Studenci są autorami lub współautorami publikacji naukowych w dyscyplinie, do której przyporządkowano kierunek. W ramach dyscypliny realizowane są aktywności Koła Naukowego Studentów Archeologii.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na ocenianym kierunku zajęcia prowadzi 17 (badawczo-dydaktycznych 14) nauczycieli akademickich posiadających aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w dyscyplinie naukowej archeologia i doświadczenie zawodowe w zakresie tej dyscypliny (2 profesorów, 6 doktorów habilitowanych, 7 doktorów i 2 magistrów). Ten zespół reprezentuje w zdecydowanej większości archeologię Polski i Europy Środkowo-Wschodniej. Dwie osoby reprezentują archeologię śródziemnomorską. Taka struktura kwalifikacji umożliwia prawidłową realizację zajęć w zakresie kanonicznym całej dyscypliny naukowej. Nauczyciele akademicy posiadają dorobek naukowy w zakresie wszystkich podstawowych subdyscyplin archeologii (archeologii pradziejowej, średniowiecznej, nowożytnej, śródziemnomorskiej oraz w zakresie szeroko pojmowanej archeologii środowiskowej) zapewniający realizację programu studiów. Pozwala to na zachowanie stabilności zatrudnienia oraz właściwych proporcji liczebności kadry w stosunku do liczby studentów.

Dydaktycy prowadzący zajęcia na kierunku archeologia posiadają niezbędne kompetencje i doświadczenie dydaktyczne umożliwiające prawidłową realizację zajęć, obejmujące także wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość, co zostało potwierdzone podczas hospitacji zajęć. Realizacja prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest monitorowana.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oscylujące rocznie między 180 godzinami dla osób zatrudnionych na stanowisku profesora do 540 na stanowisku lektora umożliwia prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicy nie są nadmiernie obciążani nadgodzinami. Na kierunku do pensum dydaktycznego nie są niewliczane godziny realizowane w ramach obowiązkowych ćwiczeń terenowych, które odbywają się pod nazwą *praktyki wykopaliskowe* i *praktyki terenowe*. Zajęcia te odbywają się z założenia w powiązaniu z prowadzonymi przez nauczycieli akademickich badaniami naukowymi. **Rekomenduje się** wprowadzenie algorytmu umożliwiającego wliczanie do pensum dydaktycznego części tych zajęć z uwzględnieniem udziału działalności dydaktycznej i badawczej. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami.

Zatrudnienie w Uczelni następuje w drodze konkursowej. Zajęcia dydaktyczne przydzielane są w ramach reprezentowanych przez nauczycieli akademickich subdyscyplin archeologii, według zasady możliwie najściślejszego powiązania prowadzonych badań naukowych z problematyką prowadzonych zajęć. Kryteria doboru nauczycieli akademickich są transparentne, uwzględniają osiągnięcia dydaktyczne, dorobek naukowy i doświadczenie oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Uniwersytet Gdański umożliwia podnoszenie kompetencji dydaktycznych poprzez kursy i szkolenia z zakresu nowych form nauczania. Każdy z pracowników IAiE realizujący zajęcia dydaktyczne na kierunku archeologia miał możliwość skorzystania z tego szkolenia w zakresie prowadzenia nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem poprzez prowadzoną w Uczelni ankietyzację oraz przez innych nauczycieli w formie hospitacji zajęć zgodnie z przyjętymi procedurami. Wyniki ankiet i hospitacji wykorzystywane są w okresowej ocenie nauczycieli akademickich, która obejmuje aktywność w zakresie działalności naukowej oraz dydaktycznej członków kadry prowadzącej kształcenie. Wyniki oceny mają wpływ na politykę kadrową i mogą skutkować formułowaniem oczekiwań odnoszących się do indywidualnych ścieżek rozwojowych w zakresie realizowanych priorytetów, w tym także odnoszących się do kompetencji dydaktycznych.

Realizowana polityka kadrowa i przydział środków na badania naukowe umożliwiają dobór kadry zapewniający prawidłową realizację zajęć, sprzyjają stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich. Stałym elementem motywującym kadrę do rozwoju są coroczne nagrody i wyróżnienia Rektora za osiągnięcia naukowe, organizacyjne i dydaktyczne oraz funkcjonujący od 2017 roku system stypendiów za wysoko punktowane publikacje. Ma to chociażby wyraz w strukturze awansów i liczbie realizowanych grantów. W latach 2015-2020 jeden pracownik Instytutu Archeologii UG uzyskał tytuł profesora, trzech – stopień doktora habilitowanego. W grupie doktorów habilitowanych pięć osób uzyskało stanowisko profesora uczelni. Czterech dydaktyków kierowało grantami badawczymi Narodowego Centrum Nauki lub Narodowego Centrum Rozwoju Humanistyki.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. W uczelni przyjęte są procedury antymobbingowe.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w bazie lokalowej Instytutu Archeologii i Etnologii, który położony jest w zabytkowym budynku w centrum Gdańska, który podczas przeprowadzania wizytacji przechodził końcową fazę remontu i modernizację. Do dyspozycji nauczycieli akademickich i studentów jest 9 sal dydaktycznych 10 gabinetów pracowników naukowo-dydaktycznych mogących pełnić funkcję sal seminaryjnych. W budynku znajduje się także pracownia konserwacji metali, pracownia ceramiki, dwie pracownie komputerowe wyposażone w nowy sprzęt komputerowy i oprogramowanie dostosowane do specyfiki realizowanych zajęć dydaktycznych, takie jak zaawansowane narzędzia do wykorzystywania informacji geograficznej, profesjonalny program oraz powstająca pracownia

źródłoznawcza. Ponadto w budynku znajdują się pomieszczenia magazynowe przeznaczone na przechowywanie wykorzystywanych w badaniach naukowych i prowadzonej dydaktyce artefaktów.

Infrastruktura w budynkach i ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. W całym budynku istnieje swobodny dostęp do szybkiego i szerokopasmowego Internetu.

Studenci archeologii w trakcie studiów, zwłaszcza podczas przygotowywania prac dyplomowych, korzystają z całości dostępnych specjalistycznych zasobów jednostek, w tym wymienionych wyżej laboratoriów. W celu wykonywania zadań, realizacji projektów i pracy kół naukowych zapewniony jest dostęp studentów do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów komputerowych poza godzinami zajęć. Ponadto każde z działających przy Instytucie kół naukowych ma odrębny pokój z podstawowym, specyficznym dla działalności koła wyposażeniem. Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej w tym bibliotecznej z przepisami BHP. Opowiadają im także zasady korzystania z laboratoriów. Zmodernizowany budynek IAiE został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. W pełni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami dostosowana jest także nowoczesna Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego.

Uczelnia zapewnia infrastrukturę informatyczną i oprogramowanie stosowane w prowadzonym w związku z sytuacją pandemiczną kształceniu na odległość, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. W tym zakresie korzysta zewnętrznego oprogramowania, które jest połączone z innymi systemami uczelnianymi. Funkcjonalności stosowanego oprogramowania pozwala na udział w zajęciach osobom z niepełnosprawnościami.

W siedzibie Instytutu znajduje się specjalistyczna Biblioteka Historii Kultury. Jest ona czynna przez pięć dni w tygodniu. Godziny otwarcia, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliecznych, ich wyposażenie techniczne w urządzenia reprograficzne i komputery, liczba miejsc w czytelniach i pracowniach zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Czytelnia posiada 20 stanowisk do pracy w tym trzy wyposażone w sprzęt komputerowy. Do dyspozycji studentów przeznaczony jest także skaner. Na terenie oddalonego około 9 km kampusu uniwersyteckiego znajduje się zapewniająca bardzo dobre warunki pracy o otwarte w dogodnych godzinach Biblioteka Główna.

W sumie zasoby biblieczne w związku z tym, że Biblioteka Główna ma zapewniony tzw. egzemplarz obowiązkowy, zapewniają dostęp do wszystkich polskich publikacji archeologicznych. Ponadto biblioteka zapewnia m.in. licencyjny dostęp do zasobów elektronicznych czasopism oraz książek, m.in. renomowanych wydawców jak Elsevier czy Springer. Do dyspozycji czytelników są także bazy czasopism Science Direct oraz JSTOR. Biblioteka na stronach internetowych oferuje przewodniki tematyczne w tym w zakresie humanistyki cyfrowej oferujące informacje o specjalistycznych wyszukiwarkach, repozytoriach, bazach danych, czasopismach cyfrowych, katalogach i bibliografiach, portalach.

Zasoby biblieczne UG są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku archeologia, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. Obejmują one piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej.

Dostępne w Bibliotece Historii Kultury oraz Bibliotece Głównej UG zasoby obejmują literaturę zalecaną w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Większość publikacji jest dostępna tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej

(głównie za pośrednictwem Biblioteki Głównej UG). W okresie kształcenia na odległość spowodowanego ograniczeniami epidemicznymi zapewnione są materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej, udostępniane studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dostępne także dla studentów z niepełnosprawnością.

Znajdująca się w siedzibie Instytutu Biblioteka Historii Kultury posiada księgozbiór zaspokajający podstawowe potrzeby procesu dydaktycznego. Specjalistyczne naukowe czasopisma archeologiczne znajdują się w zbiorach Biblioteki Głównej, co zakłóca proces kształcenia i także warunki korzystania z tych zasobów, bo czas przeznaczony na przemieszczanie się między Instytutem a Biblioteką bywa dłuższy niż czas przeznaczony na lekturę. W związku z powyższym **rekomenduje się** przeniesienie najczęściej wykorzystywanych specjalistycznych zasobów do biblioteki instytutowej.

Ocena bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia na kierunku archeologia nie ma charakteru cyklicznego, lecz polega na stałym monitorowaniu przez dyrekcję Instytutu Archeologii i Etnologii UG. Potrzeby w zakresie koniecznych zakupów pomocy dydaktycznych, książek, sprzętu komputerowego lub jego naprawy konsultowane są z nauczycielami akademickimi, a w tym roku akademickim odbyło się spotkanie dyrekcji ze studentami, podczas którego byli sondowani m.in. odnośnie do infrastruktury. W wyniku tych działań procedowany jest zakup skanera 3D oraz endoskopu służącego badaniom antropologicznym. W realizowanym po każdym semestrze zajęć badaniu ankietowym przeprowadzonym wśród studentów dotyczącym jakości zajęć, przewidziana jest możliwość swobodnej wypowiedzi na dowolny temat w odniesieniu do zajęć, która wykorzystywana jest też na uwagi odnoszące się też do innych aspektów funkcjonowania Uczelni. Podsumowanie badań zamieszczone jest w domenie publicznej na stronie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura Uniwersytetu Gdańskiego, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W ramach ocenianego kierunku prowadzona jest współpraca dotycząca projektowania i realizacji programu studiów z placówkami muzealnymi Pomorza o charakterze archeologicznym lub posiadającymi działy poświęcone archeologii (np. Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, Muzeum Gdańska) oraz pracowniami archeologiczno-konserwatorskimi działającymi w sektorze prywatnym, które prowadzą badania archeologiczne o charakterze ratowniczym i konserwatorskim. Rodzaj, zakres i zasięg tych instytucji jest zgodny z celami i koncepcją kształcenia oraz odpowiada dyscyplinie naukowej archeologia, do której kierunek został przyporządkowany.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w realizacji programu studiów odnosi się przede wszystkim do organizacji *praktyk muzealno-konserwatorskich* oraz zajęć terenowych, a także wizyt studyjnych, głównie w placówkach muzealnych. Interesariusze zewnętrzni, głównie muzea udostępniają także swoją infrastrukturę laboratoryjną i zasoby źródłowe do przygotowywania prac dyplomowych, umożliwiają odbycie wolontariatów i udział w organizacji wydarzeń popularyzatorskich np. Nocy Muzeów, a komercyjne firmy archeologiczne uzupełniają zasoby uczelni o artefakty wykorzystywane w procesie kształcenia i dyplomowania. W tym zakresie wyraźnie rysują się też możliwości rozwoju i pogłębiania kooperacji zwłaszcza w perspektywie uruchamiania nowych oddziałów i laboratoriów Muzeum Archeologicznego w Gdańsku. Ponadto we współpracy z placówkami muzealnymi organizowane są wspólne konferencje, sesje sprawozdawcze czy wydawane publikacje.

W okresie pandemii zostało zorganizowane spotkanie z interesariuszami zewnętrznymi dotyczące perspektyw współpracy i ich udziału w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów i w warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni kontakty te są podtrzymywane. W semestrze letnim planowane jest odbycie przez studentów praktyk zawodowych. Muzeum Miasta Gdańska prowadzi projekt dotyczący rozszerzonej rzeczywistości, dający możliwość przeprowadzania praktyk w świecie wirtualnym.

Na kierunku nie prowadzi się systematycznych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które obejmują ocenę jej wpływu na program studiów, jego doskonalenie i realizację. Prawidłowy dobór stałych partnerów współpracujących z Uczelnią świadczy jednak o stosowanych właściwych kryteriach ich kwalifikacji. W sposób systemowy w ocenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym nie biorą udziału studenci, zwłaszcza w odniesieniu do parterów, którzy tylko czasowo angażowani są do przeprowadzania praktyk zawodowych. **Rekomenduje się** systemowe włączenie studentów kierunku do oceny współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Program studiów oraz jego organizacja w Instytucie Archeologii i Etnologii UG mają na celu realizację następujących zadań związanych z umiędzynarodowieniem procesu kształcenia:

- podniesienie roli umiędzynarodowienia w procesie kształcenia na poszczególnych poziomach studiów;
- dbałość o przygotowanie studentów do uczenia się w językach obcych i weryfikację osiągniętych kompetencji;
- dbałość o skalę i zasięg mobilności oraz wyminę międzynarodową studentów i kadry z uczelniami partnerskimi poprzez nawiązywanie nowych porozumieć oraz w ramach programu Erasmus+ oraz krajami uczestniczącymi w programie;
- zachęcanie wykładowców z zagranicy do prowadzenia zajęć w ramach programu Erasmus+;
- monitorowanie umiędzynarodowienia.

Międzynarodowa współpraca w odniesieniu do kierunku archeologia prowadzona jest przez Instytut Archeologii i Etnologii w ramach umów partnerskich UG. W ramach projektu Erasmus+ Instytut posiada 2 umowy z zagranicznymi uczelniami z 2 krajów, przy czym współpraca ta nie jest ograniczona i istnieje możliwość kreowania indywidualnych programów dla poszczególnych studentów w zakresie organizacji praktyk. Umowy te umożliwiają zarówno wyjazdy jak i przyjazdy studentów studiów I i II stopnia oraz pracowników. W latach akademickich 2015-2020 wyjechało na zagraniczne uczelnie 11 studentów kierunku archeologia, w tym 6 osób w ramach programu praktyki.

Instytut proponuje studentom zagranicznym studiującym w Gdańsku ofertę zajęć prowadzonych w języku angielskim (wykłady fakultatywne), która ma charakter zajęć ogólnouniwersyteckich i jest także otwarta dla studentów polskich, mogą w nich brać udział studenci kierunku archeologia.

Elementem służącym umiędzynarodowieniu oraz poszerzaniu kompetencji językowych studentów kierunku archeologia są konferencje naukowe i wykłady zagranicznych gości w IAiE, m.in. organizowane przez Koło Naukowe Studentów Archeologii sekcji Śródziemnomorskiej wykłady na tematy dotyczące archeologii świata antycznego. W latach 2015-2020 studenci mieli możliwość uczestniczenia w siedmiu wykładach wygłoszonych w języku angielskim przez zaproszonych do IAiE naukowców z: Anglii, Bułgarii, Irlandii, Szkocji, Słowenii, Ukrainy. Także podczas konferencji współorganizowanych przez Studenckie Koło Naukowe Archeologii Śródziemnomorskiej (np. cykliczne Pomorskie Sympozjum Antyczne) referowane były przez zaproszonych z zagranicy gości wykłady w języku angielskim. Członkowie koła naukowego odbyli też wyjazdy zagraniczne do instytucji archeologicznych i muzealnych w Rzymie, Londynie i Wiedniu.

Umiędzynarodowienie jest też realizowane dzięki umowom partnerskim dotyczącym współpracy w zakresie badań archeologicznych z instytucjami z 6 państw: Danii (dwie umowy od 2019 r.), Macedonii (od 2016 r.), Rosji (umowa na okres od 2014 do 2024 r.), Rumunii (umowa od 2018 do 2020 r.), Szwecji (od 2019 r.) oraz Węgier (od 2019 r.)

Aktywność międzynarodowa pracowników IAiE przejawia się głównie poprzez wyjazdy do ośrodków naukowych za granicą. Najczęściej są one związane z prowadzonymi badaniami terenowymi w Egipcie, Macedonii i Grecji oraz kwerendami źródłowymi, rzadziej natomiast z dydaktyką. W badaniach terenowych za granicą uczestniczą też studenci archeologii (np. w latach 2016-2019 grupa 18 osób uczestniczyła w wykopaliskach w Macedonii, a 15 kolejnych osób w Danii).

Osobną formą kontaktów międzynarodowych pracowników IAiE jest aktywny udział w konferencjach w wielu krajach Europy oraz Ameryki Północnej.

Systematyczna ocena procesu umiędzynarodowienia w odniesieniu do kierunku archeologia dokonywana jest przez Radę Programową kierunku archeologia UG. Działania te obejmują ocenę skali, zakresu i zasięgu współpracy z zagranicznymi uczelniami i jednostkami badawczymi, oferty zajęć w językach obcych oraz skali i zasięgu mobilności studentów i nauczycieli akademickich. Działania te mają charakter sukcesywny i nie są objęte uczelnianym systemem zapewniania jakości kształcenia i nie są w nie włączeni studenci kierunku. Na ocenianym kierunku – biorąc pod uwagę rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia – są one wystraszające, **rekomenduje się** jednak włączenie do nich studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Studenci kierunku archeologia mają dostęp do różnorodnych form wsparcia w ramach realizacji procesu uczenia się. W celu uzyskania wsparcia, uczelnia zapewnia wsparcie wielu osób i instytucji funkcjonujących w Uniwersytecie Gdańskim, między innymi Prodziekana ds. Studenckich i Kształcenia, opiekuna praktyk studenckich, Biura Karier, Biura ds. Osób Niepełnosprawnych, samorządu studenckiego, starosty roku oraz pracowników – administracyjnych, badawczych i badawczo-dydaktycznych. Wsparcie realizowane jest z wykorzystaniem współczesnych technologii i systemów informatycznych i zakłada potrzeby wynikające z realizacji programu studiów i osiągnięcia efektów

uczenia się przez studentów. System wsparcia zapewnia również instrumenty wsparcia związane z przygotowaniem do wejścia na rynek pracy.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się uwzględnia zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej i udziału w tej działalności. Studenci studiów pierwszego i drugiego stopnia mają możliwość zrzeszania się i rozwijania swoich zainteresowań naukowych w ramach działalności kół naukowych funkcjonujących przy Instytucie Archeologii i Etnologii i przy wsparciu pracowników Instytutu. Koło Naukowe Studentów Archeologii corocznie realizuje wyjazdowy, wybierany wcześniej przez studentów projekt. Przy wsparciu uczelni, studenci między innymi przeprowadzili inwentaryzację zabytkowej kaplicy cmentarnej w Żuławce, a także na Majówce Archeologicznej zrealizowali projekt dotyczący obrządku pogrzebowego kultury łużyckiej. Studenci zrzeszeni w kołach naukowych, przy merytorycznym i organizacyjnym wsparciu pracowników Instytutu Archeologii i Etnologii. Działające przy kierunku archeologia Studenckie Koło Naukowe Archeologii Śródziemnomorskiej podejmuje się przy wsparciu uczelni organizacji różnych wydarzeń, między innymi międzynarodowe sympozjum „Combat at the Sea in the Ancient World”. Uczelnia wspiera również działalność badawczą i wydawniczą studentów poprzez funkcjonowanie Wydawnictwa Uniwersytetu Gdańskiego, które odpowiada za publikację książkowych i materiałów konferencyjnych, w których udział wzięli studenci kierunku archeologia, między innymi „Ships and Navies in Antiquity” oraz „Kontakty interregionalne w basenie Morza Bałtyckiego na przestrzeni wieków. Pracownicy Instytutu Archeologii i Etnologii zachęcają studentów do działalności naukowej w ramach prowadzonych praktyk wykopaliskowych, na przykład w ramach projektu „Publikacja wyników badań archeologicznych Twierdzy Wisłoujście w Gdańsku” Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, którego efektem była wieloautorska monografia. W skład autorski podsumowania wchodziło pięcioro studentów kierunku archeologia. Uczelnia zapewnia również wsparcie w zakresie realizacji działań zwiększających popularność archeologii, między innymi w ramach projektów Archeology Live&Online, a także udziału w tego typu wydarzeniach, między innymi w Bałtyckim Festiwalu Nauki oraz festiwalu ScienceCom.

Wsparcie w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniane jest w ramach działalności Centrum Informatycznego Uniwersytetu Gdańskiego. Jednostka zapewnia materiały szkoleniowe i edukacyjne w zakresie korzystania z Platformy Edukacyjnej oraz wykorzystywanego w kształceniu zdalnym oprogramowania. Materiały dostępne są bez ograniczeń na stronie uczelni, a każdy z interesariuszy ma do nich nieskrępowany dostęp.

W zakresie wsparcia merytorycznego, nauczyciele akademicki są dostępni podczas konsultacji. Odbywają się one w terminach dostosowanych do planu zajęć. Studenci korzystają z możliwości kontaktu z nauczycielami akademickimi za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz platformy edukacyjnej. Wsparcie obejmuje także pomoc studentom w zakresie korzystania z możliwości programów krajowej i międzynarodowej mobilności. Informacje dotyczące udziału w programie MOST, czy programu Erasmus+ dostępne są na stronie internetowej.

System wsparcia uwzględnia wsparcie dla studentów wybitnych. Studenci wybitni mogą ubiegać się o zgodę dziekana na indywidualną organizację studiów z opieką naukową, której celem jest rozszerzenie zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku studiów lub łączeniu treści programowych i udziale studenta w pracach badawczych. Indywidualna organizacja studiów z opieką naukową może prowadzić do skrócenia okresu studiów. Studenci wybitni mogą ubiegać się o stypendium rektora ze względu na wybitne osiągnięcia lub wysoką średnią ocen. Metody indywidualizacji dostępne w ramach systemu wsparcia studentów pozwalają studentom wybitnym realizację swoich zainteresowań naukowych.

System wsparcia uwzględnia różnorodne formy aktywności studentów. Uczelnia wspiera działalność działających w uczelni organizacji, między innymi Akademickiego Związku Sportowego prowadzącego działalność w ramach ponad 20 sekcji sportowych oraz Akademickiego Centrum Kultury UG „Alternator” skupiającego kilkanaście grup z różnych dziedzin artystycznych. System wsparcia uwzględnia również aktywności kół naukowych funkcjonujących przy kierunku archeologia, kadra

Instytutu Archeologii i Etnologii wspiera organizacyjnie i merytorycznie aktywności i inicjatywy studentów, między innymi w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa i Majówki z Archeologią. System wsparcia przewiduje wspieranie aktywności studentów w zakresie przedsiębiorczości i wejściu na rynek pracy poprzez funkcjonujące na uczelni Biuro Karier. Jednostka pośredniczy w znalezieniu pracy lub stażu i prowadzi dedykowaną dla kierunku bazę ofert. Biuro Karier organizuje również indywidualne spotkania z doradcami zawodowymi oraz szkolenia i warsztaty zwiększające kompetencje w zakresie rynku pracy, składania dokumentów aplikacyjnych, przejścia przez proces rekrutacyjny, a także określania potencjału zawodowego i kompetencji zawodowych.

System wsparcia studentów w procesie kształcenia jest dostosowany do potrzeb różnych grup studentów. Studenci z niepełnosprawnościami, będący w ciąży, będący rodzicem, samodzielnie wychowujący dzieci, studiujący na dwóch lub więcej kierunkach, studiujący na innych kierunkach, odbywający praktyki lub część studiów za granicą, a także w innych uzasadnionych przypadkach mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów za zgodą prodziekana. Studenci w wyjątkowych przypadkach mogą ubiegać się również o krótkoterminowy i długoterminowy urlop od zajęć. Wsparcie studentów realizowane jest również w ramach zakwaterowania w domach studenckich oraz funkcjonującego w uczelni systemu stypendialnego. Studenci mogą ubiegać się o stypendium socjalne, stypendium specjalne, stypendium rektora oraz o zapomogę. System wsparcia uwzględnia potrzeby studentów z niepełnosprawnościami poprzez instrumenty dostosowane do indywidualnych potrzeb studentów zapewniając między innymi: wsparcie konsultanta dydaktycznego, asystenta dydaktycznego, bibliotecznego i informatycznego, dostosowanie materiałów dydaktycznych do indywidualnych potrzeb, dostęp do specjalistycznego sprzętu, indywidualne lektoraty językowe, wsparcie psychologiczne oraz indywidualne zajęcia sportowe.

System wsparcia uwzględnia kilka sposobów zgłaszania przez studentów skarg i wniosków. Pierwszą instancją stanowi opiekun roku wybrany z grona pracowników Instytutu Archeologii i Etnologii, który pomaga i pośredniczy w kontakcie na linii student-uczelnia na szczeblu Instytutu i Wydziału Historycznego. Studenci mogą zgłaszać swoje skargi i wnioski bezpośrednio do dyrekcji Instytutu Archeologii i Etnologii, którzy po przeanalizowaniu sprawy podejmują działania naprawcze, czego przykładem może być zmiana prowadzącego zajęcia geomorfologia. Skargi i wnioski przyjmują również władze Instytutu oraz Prodziekan ds. Studenckich i Kształcenia. Studenci mogą zgłaszać skargi również do władz uczelnianych – rektora oraz prorektorów, a także kanclerza.

System wsparcia obejmuje działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów, a także określa zasady reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa. Studenci rozpoczynający kształcenie na kierunku archeologia odbywają obowiązkowe szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Uczelnia przeprowadza ćwiczeniowe próby alarmowe, które mają na celu instruowanie o prawidłowości zachowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia. Studenci realizujący obowiązkowe praktyki poza miejscem zamieszkania zgodnie z Regulaminem odbywania studenckich praktyk obowiązkowych w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Gdańskiego obejmowani są ubezpieczeniem NNW. Instrumenty wsparcia w zakresie przeciwdziałania formom dyskryminacji i przemocy oraz zasady reagowania w przypadku dyskryminacji, przemocy wobec studentów oraz metody pomocy ofiarom podlegają realizacji i monitorowaniu przez Biuro Ryzyka i Bezpieczeństwa Uniwersytetu Gdańskiego. Studenci kierunku archeologia rozpoczynający studia odbywają spotkania informacyjne związane z funkcjonowaniem uczelni oraz prawami i obowiązkami studenta. Podejmowane na kierunku działania nie obejmują jednak informacji odnośnie do metod i instrumentów przeciwdziałania formom dyskryminacji i przemocy. **Rekomenduje się** zatem podjęcie działań informacyjnych odnośnie do instrumentów, które Uczelnia zapewnia w celu prewencji i wsparcia ofiar dyskryminacji i przemocy, między innymi poprzez umieszczenie stosownych informacji i instrukcji na stronie internetowej.

Na kierunku funkcjonują instrumenty mające na celu motywowanie do osiągania lepszych wyników w nauce, które określa Regulamin Studiów Uniwersytetu Gdańskiego. Studenci kierunku archeologia mogą otrzymać nagrodę rektora, medal Uniwersytetu Gdańskiego, pochwałę dziekana w formie pisemnej oraz nagrody ustanawiane przez instytucję państwowe i samorządowe, towarzystwa

naukowe, organizacje społeczne oraz fundacje. Studenci mogą brać udział w konkursach, między innymi na najlepszą pracę dyplomową z zakresu archeologii i etnologii. Instrumentem motywującym do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się jest stypendium rektora, które studenci kierunku archeologia mogą otrzymać za uzyskaną wysoką średnią osiągnięć lub wybitne osiągnięcia.

Za wspieranie procesu nauczania i uczenia się odpowiada kadra administracyjna pracująca w ramach funkcjonowania dziekanatu. Godziny otwarcia jednostki dostosowane są do planów zajęć i potrzeb studenta identyfikowanych na podstawie corocznych ankiet. Za sprawy socjalne odpowiada Centrum Obsługi Stypendialnej Studentów i Doktorantów. Za organizację harmonogramu studiów, nadzór nad sylabusami, organizację grup zajęciowych oraz informowanie na temat spraw administracyjnych odpowiada Sekretariat Instytutu Archeologii i Etnologii. Kadra administracyjna zapewnia wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich oraz posiada kompetencje niezbędne do świadczenia wsparcia. Wsparcie udzielane przez pracowników administracyjnych spełnia oczekiwania i potrzeby studentów kierunku archeologia.

Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd studencki i organizacje studentów, a także kreuje warunki stymulujące i motywujące studentów do działalności w samorządzie. Przedstawiciele studentów otrzymują wsparcie dla swoich działań, między innymi w ramach finansowania bieżącej działalności. Przedstawiciele studentów kierunku archeologia są członkami Rady Dziekana Wydziału Historycznego oraz Rady Programowej Archeologii. Na wpływ życia studenckiego ma również wpływ centralny organ samorządu – Parlament Studentów Uniwersytetu Gdańskiego oraz Wydziałowa Rada Samorządu. Studenci kierunku archeologia mają zapewnione odpowiednie wsparcie stymulujące warunki do rozwoju naukowego, również w ramach funkcjonowania kół naukowych. Uczelnia zapewnia wsparcie finansowe, merytoryczne i organizacyjne w ramach rozwoju badawczego studentów.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się nie podlega systematycznym i celowym przeglądom. W realizowanym po każdym semestrze zajęć badaniu ankietowym dotyczącym jakości zajęć, a w zasadzie opinii o nauczycielach akademickich, przewidziana jest możliwość swobodnej wypowiedzi na dowolny temat w odniesieniu do zajęć, która wykorzystywana jest też przez studentów na uwagi odnoszące się też do innych aspektów funkcjonowania Uczelni. Studenci zgłaszają swoje sugestie, wnioski i wątpliwości, które władze wydziału wykorzystują do wdrażania punktowych działań naprawczych, między innymi przy dopasowywaniu godzin pracy jednostek administracyjnych. Podsumowanie badań zamieszczane jest w domenie publicznej na stronie. Stosowane metody nie w pełni umożliwiają jednak kompleksową ocenę systemu wsparcia udzielanego przez Uczelnię studentom, w związku z czym **rekomenduje się** w tym zakresie przyjęcie systematycznych, celowych i systemowych rozwiązań.

Zamieszczone na stronie internetowej raporty wskazują na podjęcie działań dotyczących oceny kształcenia na odległość, w tym efektywnego wykorzystania infrastruktury i zadowolenia studentów z narzędzi kształcenia zdalnego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Publiczny dostęp do informacji zapewniają strony internetowe oraz portale społecznościowe Uczelni. Sposób ich funkcjonowania zapewnia szerokiemu gronu interesariuszy dostęp do informacji związanych z procesem kształcenia. Układ stron, metody nawigacji oraz system wyszukiwania umożliwiają intuicyjne pozyskiwanie informacji. Strony internetowe dostępne są również z poziomu urządzeń mobilnych i różnych systemów operacyjnych. Witryny Uniwersytetu Gdańskiego dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Witryny Uniwersytetu Gdańskiego oraz Wydziału Historii zawierają informacje spełniające potrzeby zróżnicowanych grup interesariuszy, do których możemy zaliczyć między innymi kandydatów na studia, studentów oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Zakres informacji, do których dostęp zapewniają witryny uczelni przedstawia poniższa tabela, przy czym zostały zdiagnozowane pojedyncze braki w bazie sylabusów dostępnych w Portalu Studenta, np. dla zajęć *historia starożytna*, *antropologia kulturowa*, *podstawy przedsiębiorczości*.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	TAK
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	TAK
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	TAK
7.	Aktualne programy studiów	TAK
8.	Sylabusy	TAK
9.	Kompletność sylabusów	NIE
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK
11.	Formalne procedury dyplomowania	TAK
12.	Erasmus	TAK

13.	Most	TAK
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
15.	Harmonogram zajęć	TAK
16.	Regulamin studiów	TAK
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK
18.	Informacje dla studentów z niepełnosprawnościami	TAK
19.	Biuro Karier	TAK
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	TAK
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	TAK

Uczelnia w ramach prowadzonych witryn zapewnia informacje związane z kształceniem prowadzonym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W serwisie Centrum Informatycznego Uniwersytetu Gdańskiego znaleźć można rozbudowane vadamecum związane z użytkowaniem Portalu Edukacyjnego oraz wykorzystywanego oprogramowania. Za wsparcie merytoryczne i techniczne procesu kształcenia na odległość odpowiada Centrum Informatyczne Uniwersytetu Gdańskiego.

Monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach i jej zgodności z potrzebami różnych grup interesariuszy nie jest badane systemowo, jednak nauczyciele akademicy i studenci mają możliwość zgłaszania uwag co do kompletności i jakości zamieszczanych informacji. Problematyce tej było m.in. poświęcone także spotkanie dyrekcji Instytutu Archeologii i Etnologii ze studentami. Uznając w dużej mierze za skuteczne przyjęte do tej pory rozwiązania, mając jednak na uwadze zdiagnozowane braki w sylabusach **rekomenduje się** przyjęcie systemowych rozwiązań w odniesieniu do monitorowania dostępu do informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają ocenie, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Na Uniwersytecie Gdańskim działa formalnie przyjęty Wewnętrzny System Jakości Kształcenia, który w sposób przejrzysty określa skład i zakres odpowiedzialności zespołów oraz osób w zakresie nadzoru merytorycznego organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów oraz w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia. Nadzór nad kierunkiem sprawuje dziekan Wydziału Historycznego i powołana przy nim rada oraz dyrektor Instytutu Archeologii i Etnologii. W zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia powołany został Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz dwa Zespoły Wydziałowe: 1) ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, który zajmuje się opracowywaniem procedur i monitorowaniem ich wdrażania oraz 2) ds. Oceny Jakości Kształcenia, który monitoruje działanie Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Ponadto na kierunku funkcjonuje Rada Programowa, której zadaniem jest dokonywanie przeglądów procesu kształcenia.

Uczelnia przyjęła wytyczne dotyczące uchwalania programów studiów, a zatwierdzanie zmian i wycofanie programów studiów dokonywane jest przez senat w sposób formalny, w oparciu o przyjęte procedury po zasięgnięciu opinii wskazanych w nich ciał. Uczelnia w planach rozwoju działalności dydaktycznej zamierza uwzględniać wg wstępnych szacunków w wymiarze ok 10% zajęć wykorzystanie współczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, w tym narzędzi i technik kształcenia na odległość w modyfikacji programów studiów, zwłaszcza na kierunkach nie wymagających zajęć laboratoryjnych i warsztatowych. W tym zakresie prowadzone są wstępne dyskusje, w tym na kierunku archeologia. Przyjęcia na studia odbywają się na podstawie podejmowanej corocznie uchwały senatu w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji.

Systematyczną ocenę programu studiów obejmującą opis efektów uczenia się, treści programowych, stosowanie systemu ECTS, doboru form zajęć, metod dydaktycznych i metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się dokonuje Rada Programowa. Niezależnie od prac Rady Programowej w Uczelni została dokonana ankietowa ocena zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, która wykazała, że 1/3 studentów Wydziału Historycznego, który odpowiada za oceniany kierunek, na zajęciach prowadzonych on-line ma problemy opanowaniem materiału. Studenci zwracali ponadto uwagę na brak dostosowania formy zaliczenia do tej formy zajęć czy brak wytycznych co do egzaminów końcowych. Zagregowane do poziomu wydziału wyniki badań, choć są wyraźnym sygnałem ze strony studentów przez część nauczycieli akademickich zostały jednak potraktowane bardziej jako dotyczące innych kierunków studiów. **Rekomenduje się** przyjęcie założenia, żeby wyniki badań ankietowych przeprowadzanych na Wydziale, nawet jeśli nie są zagregowane dla poszczególnych kierunków studiów, były traktowane jako impuls do pogłębionych analiz, skutkujących działaniami naprawczymi na każdym z kierunków z osobna.

Dokonywana dotychczas przez Radę Programową ocena programu studiów poza wykorzystaniem ilościowych wskaźników postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiągnięciu efektów uczenia się nie była oparta na procedurach uwzględniających wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania zostały trafnie dobrane do celów i zakresu oceny, w tym oceny *ex post* prac etapowych, prac dyplomowych czy dokumentacji przebiegu praktyk zawodowych. Ocena programu studiów nie doprowadziła do zdiagnozowania nieprawidłowości wykazanych w kryteriach 1 i 2 odnoszących się do opisu efektów uczenia się dla zajęć, treści programowych oraz sposobu przeprowadzania praktyk zawodowych i ich niejasnego statusu w programie studiów. Jednocześnie należy wskazać, że niektóre nieprawidłowości, np. odnoszące się do zajęć do wyboru zostały skutecznie zdiagnozowane przez Uczelnię, zostały one

wskazane w analizie SWOT, a nowa Rada Programowa oraz Dyrekcja Instytutu poszukiwały rozwiązań zapewniających wprowadzenie skutecznych działań naprawczych.

W ocenie programu studiów poprzez uczestnictwo w Radzie Programowej, działających na wydziale zespołach ds. jakości kształcenia, ale także w Radzie Dyscypliny Archeologia, która także opiniuje program studiów biorą udział nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku. Studenci mają zapewniony formalny udział w ocenie programów studiów poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Programowej. Nowym forum pozyskiwania opinii studentów jest odbyte i planowane jako coroczne spotkanie studentów kierunku z Dyrekcją Instytutu Archeologii i Etnologii. Podobne forum zostało utworzone dla pozyskiwania opinii ze strony otoczenia społeczno-gospodarczego.

Wyniki oceny programów studiów były wykorzystywane w zmianach programowych, czego wyrazem jest np. dokonanie korekty oszacowania nakładu pracy studenta punktami ECTS, zmiany form zajęć, wprowadzenie do programu studiów I stopnia zajęć *podstawy konserwacji zabytków* i *podstawy przedsiębiorczości* w roku akademickim 2018/2019, a roku akademickim 2019/2020 na studiach I stopnia likwidacja jednego wykładu monograficznego, zwiększenie liczby godzin zajęć *techniki informatyczne w archeologii*, ponowne korekty punktacji ECTS, a na studiach II stopnia wprowadzenie zajęć *Digital Archeology - archeologia cyfrowa*.

Jakość kształcenia na kierunku archeologia podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości. Jak wskazuje informacja o dostosowaniu się do zaleceń z poprzedniej oceny jej wyniki wykorzystywane są w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku, choć zalecenia dotyczące zapewnienia studentom możliwości indywidualizacji ścieżki kształcenia oraz monitorowania miejsca odbywania praktyk został spełnione częściowo.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na Uniwersytecie Gdańskim zostały formalnie przyjęte zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz zasady oceny programów studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów i zewnętrznych. Na kierunku archeologia nie zostały jednak w pełni wprowadzone przyjęte w Uczelni zasady wynikające z uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, o czym świadczą zdiagnozowane w ocenie spełniania kryteriów 1-2 nieprawidłowości i wynikające z nich zalecenia.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej, są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Na ocenę kryterium spełnione częściowo zaważyło niepełne wdrożenie na kierunku uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Pełne i efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia skutkujące wprowadzeniem skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie 1

Uzupełnienie do odpowiedniej liczby zajęć modułowych do wyboru na I stopniu, który jest niespójny z pkt. 2 rozporządzenia MNiSzW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, wg którego „program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze niemniejszym niż 30% liczby punktów ECTS” (tylko 16 pkt do wyboru zajęć fakultatywnych).

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię:

Program studiów spełnia wymagania formalne, jednak studentom nadal nie zapewnia się możliwości indywidualizacji ścieżki kształcenia.

Zalecenie 2

Zobowiązanie pracowników naukowo-dydaktycznych do przedkładania przez nich Sylabusów zgodnych z Zarządzeniem Rektora UG nr 98/14 z dnia 23.10.2014 r. w sprawie wzoru opisu przedmiotu (sylabusu) obowiązującego w UG.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię:

Zobligowano pracowników dydaktyczno-naukowych do przygotowania sylabusów według wzoru obowiązującego w UG. Ich wersja elektroniczna jest zamieszczona na stronie internetowej uczelni, co jednak nie wiąże się z jakością zamieszczanych w nich treści.

Zalecenie 3

Zobowiązanie kierownika praktyk do hospitacji zajęć odbywanych przez studentów w ramach praktyk.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię:

Według Uczelni wymóg nie jest możliwy do zrealizowania w obecnej sytuacji prawnej oraz zwyczajowej, bo w Polsce (a także i w innych krajach europejskich) nie praktykuje się hospitowania praktyk terenowych odbywanych na stanowiskach, na których pracami badawczymi kierują osoby spoza jednostki dydaktycznej. Prawo wizytacji w aspekcie oceny poprawności metodycznej realizowanych w Polsce badań archeologicznych, poza służbowymi zwierzchnikami kierownika, ma jedynie przedstawiciel Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, tego, który udzielił zgody na prowadzenie badań. Hospitowanie takie byłoby także bardzo trudne z innych powodów. Wymagałoby znacznych środków finansowych (niektóre praktyki realizowane za granicą), które musiałyby zapewnić Uniwersytet Gdański. Osoba odpowiedzialna za organizację i realizację praktyk studenckich to pracownik etatowy instytutu, który w krótkim sezonie badawczym realizuje własne badania archeologiczne. Pogodzenie tych jego działań z potrzebą odwiedzenia kilkudziesięciu miejsc w Polsce i zagranicą jest niemożliwe.

Argumentacja Uczelni jest w tym zakresie w większości bezzasadna. Ogólnie przyjęte zwyczaje nie mogą argumentować niepodejmowania przez Uczelnię działań, które mają na celu zapewnienie prawidłowej realizacji zajęć. Niezasadne jest także powoływanie się na przepisy dotyczące prowadzenia badań archeologicznych i nadzoru konserwatorskiego, bowiem hospitacje odbywających się poza siedzibą Uczelni zajęć, które są prowadzone przez osoby niezatrudnione w Uczelni mają na celu nadzór nad przebiegiem tych zajęć, a nie ocenę poprawności metodycznej prowadzonych badań naukowych. Także hospitacje części tego typu zajęć nie wymagają dodatkowych nakładów finansowych, a w przypadku zajęć odbywających się w miejscach odległych od siedziby Uczelni możliwe

jest wprowadzenie alternatywnych metod kontroli przebiegu wybranych zajęć, np. z wykorzystaniem środków komunikacji na odległość.

Zalecenie 4

Powoływanie spośród kadry akademickiej opiekunów poszczególnych lat studiów jak najlepiej wykonujących swoje obowiązki, służących zarazem autentyczną pomocą studentom w rozwiązywaniu ich problemów.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię:

Zalecenie wprowadzone w pełni. Każdy z nowych roczników otrzymuje swojego opiekuna spośród kadry akademickiej.

Zalecenie 5

Zwiększenie oferty Jednostki w zakresie programów wymiany, zwłaszcza międzynarodowej, związanych z wizytowanym kierunkiem.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię:

Liczba uczelni i zakres współpracy międzynarodowej prowadzonej na kierunku odpowiada jego sprofilowaniu merytorycznemu i liczbie studentów.

Zalecenie 6

Zwrócenie uwagi Wydziałowej Radzie Samorządu Studentów na pilną potrzebę uzupełnienia jej składu o przedstawicieli studentów wizytowanego kierunku.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię:

Nie ma możliwości formalnego nacisku na decyzje samodzielnego organu jakim jest Wydziałowa Rada Samorządu Studentów.

Zalecenie 7

Podjęcie rozmów osób odpowiedzialnych za proces ankietyzacji z przedstawicielami Parlamentu Studentów w celu zapewnienia studentom poczucia bezpieczeństwa i anonimowości w odniesieniu do udziału w procesie ankietyzacji, co może wpłynąć pozytywnie, m.in. na zwiększenie odsetka zwrotu wypełnionych kwestionariuszy.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię:

Zalecenie zostało zrealizowane. Odplewienie rozmowy zostały podjęte.

Zalecenie 8

Szersze włączenie w proces zapewnienia jakości i budowy kultury jakości studentów i absolwentów kierunku.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię:

Wprowadzono zwyczaj dorocznych spotkań władz kierunku ze studentami, których jednym z elementów jest dyskusja nad jakością kształcenia. Studenci kierunku mają swego przedstawiciela w Radzie Programowej.

Zalecenie 9

Wprowadzenie większego uprządkowania kierunku poprzez uzupełnienie istniejącego programu kształcenia o ćwiczenia terenowe, z zakresu metodyki badań terenowych, odbywane pod kierunkiem etatowego pracownika naukowo-dydaktycznego jednostki.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię:

Program studiów I stopnia przewiduje zajęcia o nazwie *praktyki wykopaliskowe wakacyjne*, a program studiów II stopnia – *praktyki terenowe - wakacyjne* i *praktyki muzealno-konserwatorskie*. Ponadto program studiów przewiduje zajęcia laboratoryjne i warsztatowe.

Zalecenie 10

Poprawie sytuacji w zakresie specjalistycznych oprogramowań oraz m.in. mikroskopów niezbędnych do pracy laboratoryjnej, a także dotyczącej powierzchni magazynowej oraz pracowni co mogłoby wpłynąć w przyszłości na jeszcze lepszą jakość kształcenia na omawianym kierunku

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię:

Zostało zakupione odpowiednie oprogramowanie niezbędne dla prowadzenie zajęć na kierunku archeologia. Oprócz istniejącego magazynu zaadoptowano kolejne z pomieszczeń, wyposażając je w regały magazynowe oraz aranżując stanowisko do pracy z materiałami zabytkowymi.

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.

Przewodniczący zespołu oceniającego

Prof. dr hab. Dariusz Dolański

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego

Oświadczenie

Członkowie zespołu oceniającego, złożyli oświadczenia w następującym brzemieniu:

„Niniejszym oświadczam, iż nie pozostaję w żadnych zależnościach natury organizacyjnej, prawnej lub osobistej z jednostką prowadzącą oceniany kierunek, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności formułowanych opinii i ocen w odniesieniu do ocenianego kierunku. Ponadto oświadczam, iż znane mi są przepisy Kodeksu Etyki, w zakresie wykonywanych zadań na rzecz Polskiej Komisji Akredytacyjnej.”

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl